

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

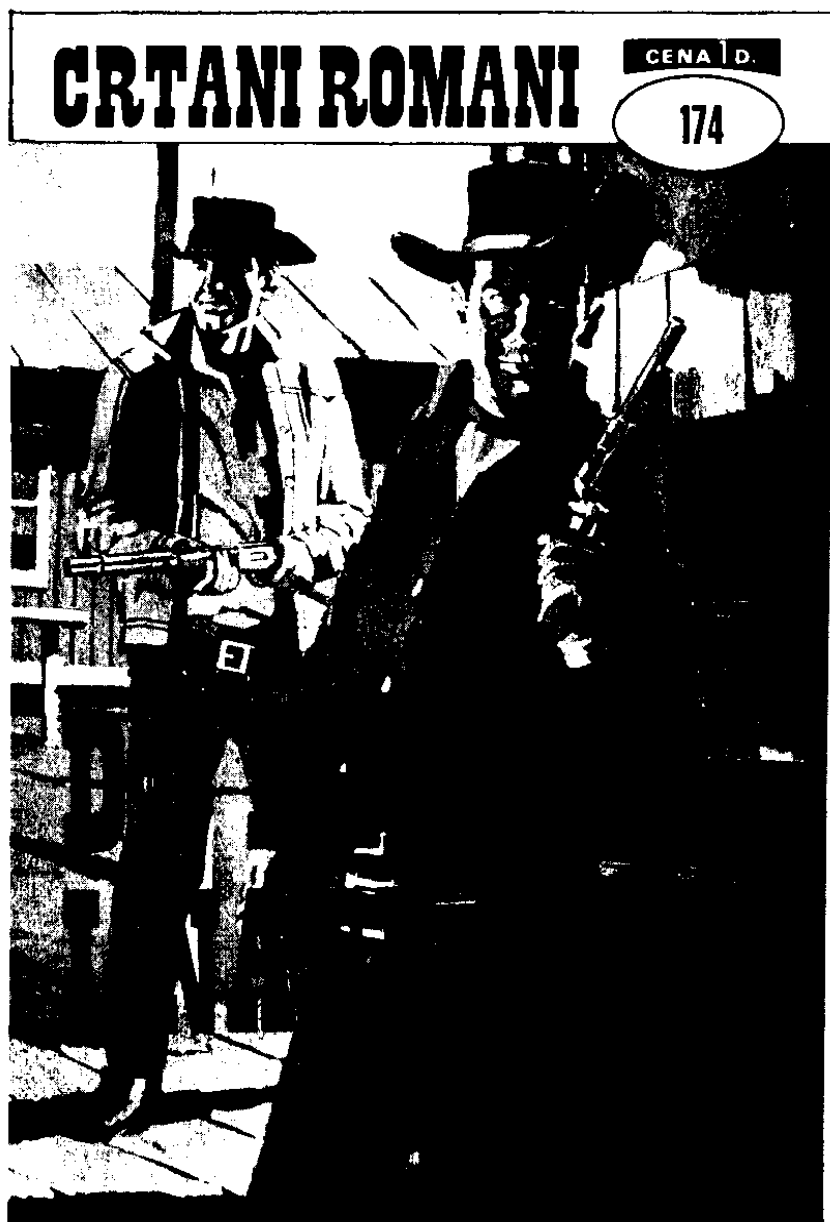
BROJ:42

CENA 1 D.

KLANTONOVA BANDA

ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU CRTANIH ROMANA

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

**KLANTONOVA
BANDA**

William Mark
„DIE CLANTON GANG“

Copyright 1969 by Martin Kelter
Verlag

Dvostruki trag, koji su teška kola sa arnjevima svojim škripavim točkovima usecala u žuti pesak, zmijoliko je vijugao. Međutim, ogromni oblak prašine, koji je teška zaprega dizala, zasipao je usečene linije, tako da je trag odmah izgledao star četiri dana. Čovek, koji je sedeo na kočijaškom sedištu, mrzovoljno je gledao preko konjskih leđa i dremajući slušao ravnomerno zveckanje, kotrljanje i škripu. Lice Džeka Lamberta, otvrdlo od vetra, sunca i peska, bilo je ispresecano stotinama bora. Guste, čekinjaste obrve gotovo su mu pokrivale oči. Seda brada i kosa, koja je tu i tamo izvirivala ispod oboda bezobličnog šešira, ukazivali su na to da na plećima nosi svih šezdeset godina. Džek Lambert je dolazio iz Pirsu. Cilj mu je bio Tombston. Od kako je starac pre sedam godina zatvorio svoju malu trgovinu u Topeki, jer je na drugoj strani ulice jedan imućan mlad čovek otvorio bolje snabdevenu, veću radnju, putovao je sa svojom zapregom od grada do grada. Uvek je bilo ljudi u malim naseljima kojima su bile potrebni kotlovi i lonci četke i druge

potrepštine. Bio je to gorak hleb, ali je stari trgovac bio uveren da ni za kakav drugi posao nije sposoban. Da Lizi, njegova žena, nije umrla, ne bi baš tako lako uzmao kao pred mladim Metjuom. Konačno imao je svoje mušterije. Ali, na žalost, niko nije neverniji od mušterija, naročito ako iza tezge nema žene.

Tako je lagano putovao državama od istoka ka zapadu i od visokog severa sada na topli jug. Već danima ga je mučio rečni pesak, sitan kao brašno. Prebacivao je sebi već više puta što je krenuo u Arizonu. Naselja su bila retka i na velikim rastojanjima, a voda još ređa. Zbog toga mu je jedan od najvećih problema bilo snabdevanje pijaćom vodom i za sebe i za konje. Uz to, na svom dosadašnjem putu kroz Arizonu, nije bogzna šta ni uradio. No, nije imao kud. Odlučio je još da poseti Tombston, a onda što je brže moguće da napusti ovu голу zemlju. Verovatno će moći u starom gradu, koga su još zvali srebrni grad, da zaradi koji dolar. U Pirsu, u Boviju, pa i još dalje na severu čuo je za bande

koje vršljaju po Tombstonu i okolini. U Richmondu je, na primer, vlasnik konjušnice ispričao da su u toku proteklog meseca dva putujuća trgovca napadnuta i ubijena. U Pirsu mu je jedan kelner poverio da su naročito braća Klejton bezočna i napadaju svakog ko se pojavi na njihovoj teritoriji. Upravo su članovi ove ozloglašene porodice često napadali putnike kroz južnu Arizonu zbog toga što je meksička granica blizu, pa mogu lakše da sprovode svoje razbojničke planove.

Sva ova upozorenja nisu odvratila Džeka Lamberta da nastavi put ka jugu. Bio je ubeđen da će i kroz ove krajeve, kao i kroz mnoge druge, za koje su mu govorili da su opasni, nesmetano proći. Pre svega, bio je uveren da će njegov izgled, stara kola i ne baš sjajni konji odvratiti eventualne napadače.

Još u rano jutro sreo je jednog kauboja, koji ga je nagovarao da odustane od puta u Tombston. Istini za volju, nije pomenuo ime „Klanton“. Izgleda da se ovde ljudi nisu usuđivali ni da ga pomenu. Kauboj mu je pokazao jednu humku kraj puta, ispod koje se nalazilo telo čuvara zakona, koji je nedavno nađen s metkom u leđima. To je učinilo dubok utisak na starog trgovca. Pakao! Kada bednom policijskom službeniku ispaljuju metak u leđa, šta li tek ostale za trgovca, za koga pretpostavljaju da ima više novca. Utonuo u takva razmišljanja, stari Lambert je stigao sa kočijom do jedne uvale, sa čije se desne strane nalazila peščana duna, a sa leve žbunje meskvite.

*
* *

Dva čoveka, koji su ležali priključeni uz zemlju iza žbunja, žmirkajući su gledala u kočiju. Bili su to visoki momci, maslinaste puti, niskih čela i isturene, snažne brade. Bili su odeveni kao kauboji, a naoružani sa po dva revolvera u ukrštenim opasačima. Tom i Frenk Mek Loveri primetili su kočiju još pre dva sata. Sledili su je izdaleka, a onda je na jednoj prostranoj uzvišici obišli u širokom polukrugu i prestigli, da bi je sačekali iza žbuna meskvite, gde se put znatno sužavao. Konje su sakrili nešto dalje od puta. Sa zadovoljstvom su utvrdili da kočija nije skrenula za Bizbi. Pritajili su se kao divlje zveri. Kočija se približila na tri stotine jardi.

Džek Lambert je već odavno hteo da pripali lulu, ali ga je u tome sprečio vetar i neprijatni sitan pesak. Pogled mu je klizio preko peščanih duna na desnoj strani, a zatim i preko žbunja. Ništa nije primetio. Frenk Mek Loveri došapnu bratu:

— To je neki starkelja. S njim nećemo imati mnogo posla.

— Ako je sam u kolima — uzvрати Tom. — Samo, pitanje je kada još ima u kolima.

Kočija se sada nalazila na samo sto jardi od suženog dela puta.

— Ima najmanje šezdeset — šapućao je Tom — a pucaljka mu potiče još iz građanskog rata.

— Samo polako! Ja sam već video momke koji su stariji od ovoga i koji s takvim prastarim oružjem pucaju kao ljudi.

— Ovaj baš ne izgleda kao neko ko ume da rukuje revolverom.

— Tu tek čovek može da se prevari. Džef Koneri je, na primer, izgledao kao da ne ume ni da broji do tri, a ipak je bio jedan od najžešćih revolveraša koje sam ikada sreo. Najzad, seti se samo Doka Holideja. Kažu da izgleda kao sudija, ili čak kao sveštenik, a ipak je najbolji strelac koga je zapad imao.

— Gde se baš njega seti — brecnu se Tom i skloni sa čela pramen kose koji mu je izvirio ispod oboda. — Kada se samo setim da je taj Holidej ceo grad držao u šahu, smrkne mi se pred očima. Možda bi ga Ajk uspeo i da sredi da nije bilo Vajata Erpa.

— Davola bi uspeo — odbrusi Frenk. — Vidi se da nisi dovoljno iskusan. Toj dvojici ne može niko da doskoči, pre svega ne u otvorenom dvoboju.

— Pričaš tako, a uopšte ih nisi video.

— Ne, kao ni ti uostalom. Tada nismo bili u Tombstonu. Ali, ono što se o toj dvojici još nedeljama u gradu prepričavalo, sasvim je dovoljno. A ako Ajk Klanton od nekoga zazire, to mi već dovoljno govori.

Činjenica da su dva probisveta, čak i kad su se kola ovako blizu nalazila, sasvim mirno razgovarala, ukazivala je pre svega na njihovu izuzetnu hladnokrvnost. To se posebno odnosilo na Frenka, starijeg brata. Kočija je sad već prišla na pedeset jardi. Stari trgovac je uzde držao obama rukama, jer je teren postajao sve strmiji. Frenk približi usta uhu svoga brata:

— Ja ću skočiti na drugu stranu puta, a ti ga odavde drži u šahu.

— Ol rajt, kao i uvek — odvrati Tom bez ikakvog uzbuđenja. Dva prilično iznurena konja dovukla su kočiju na svega petnaest jardi od žbunja. Frenk se priljubi uz tle. Bez ikakve nervoze čekao je bandit na pravi bezbroj puta doživljeni trenutak. Tek kada je kočija stigla u najuži deo puta, preleteo je u tri skoka na drugu stranu, raskoračio se i potegao revolver. Nije proslovio ni reč, niti izazvao bilo kakav šum. Pored toga, nije našao za potrebno ni da nečim zakloni lice. Bili su vraški samouvereni, ta braća Mek Loveri.

Stari Lambert se ukočio — Bio je kao okamenjen od straha na svom sedištu. Podigao je uzde i zaustavio zapregu. Pri tom se uskovitlao ogroman oblak prašine. Kada se on malo slegao, stari je pred sobom ugledao bandita. Čim se malo pribrao, njegove od prašine skorele usne se pokretoše:

— Šta hoćete, čoveče?

— Dole s kočije, pogani starče — naredi bandit.

— Ja s vama nemam ništa — odvrati trgovac — Sklonite mi se s puta.

— Dole s kočije — naredi Frenk Mek Loveri još jednom.

Na to skoči sa druge strane puta iz žbuna Tom izvuče teški bič za teranje goveda, zamahnu njime i pogodi starog trgovca preko leve ruke. Lambert nije mogao da zadrži uzvik bola. Drhćući od gneva, pošao je rukom prema revolveru. Pre nego što ga je uperio, odjeknu pucanj. Metak skide trgovcu šesir

s glave, a na desnoj strani čela mu zaplamte rana.

— Hajde, silazi s kola, stari! Nemoj da te skidam usijanim olovom.

— Ne pada mi na pamet — promrsi Lambert kroz zube. — Šta hoćete od mene? Nemam ništa. U ovom prokletom kraju nema nikakvih poslova.

Drugo zrno okrznu čizmu starog trgovca.

— Prokleti šljam! — siktao je stari.

Mlađi brat još jednom zamahnu teškim bičem i ureza trgovcu krvavu brazdu preko leve ruke.

— Drumski razbojnici! — vikao je Lambert. — Ali čekajte samo! I ovde će se jednog dana pojaviti trupa državnih policajaca i okončati vašu prljavu rabotu.

— Skidaj ga s kola — doviknu Frenk svom bratu. Mlađić priskoči, uhvati trgovca za nogu i grubo ga povuče s kočije. Džek Lambert se sunovrati naglavačke u prašinu. Usna mu je krvarila.

— Rekao sam vam da će i ovde doći guvernerovi momci i rasčistiti šljam. Lično ću se pobrinuti za to, pa makar morao da jašim do u sam pakao.

— Uštedećemo ti toliki put, stara sovuljago. Oдавde ćeš pravo u pakao!

Oba bandita se zajedno ustremiše na nesrećnog trgovca, kome je nekako uspjelo da izvuče kolt. Munjeviti hitac starijeg Mek Lovera izbio mu je međutim, oružje iz ruke. Gotovo onesvešćen od bola, Lambert steže ranjenu ruku uz grudi i istovremeno zdravom levicom ščepa Toma za nogu povuče ga na zemlju, a onda ga snažno steže za vrat.

Frenk mu priđe s leđa i svom snagom ga udari pesnicom u potiljak.

— Sada ćeš nas dobro upoznati, pre nego što odeš u pakao, stari tvore!

*
* *

Bilo je to dva sata pre nemilog događaja na putu za Tombston. Sa severozapada, peščanim dunama se približavao jahač. Bio je visok, širokih pleća, snažnog, preplanulog lica, tamno plavih očiju i tamne kose. Šešir je navukao na čelo do samih obrva, dok mu je crvena košulja bila na grudima raskopčana. Preko bedara mu je bio pričvršćen široki crni opasač od bivolje kože, na kome su bila dva velika revolvra, kalibra četrdeset pet. Jahao je rasnog riđana, koji se sada umornim koracima približavao peščanim dunama. Mnoge stotine milja ostale su za jahačem. Celu poslednju noć je bez prestanka jahao, kako bi pre dnevne žege prevalio što je moguće veći deo puta. Sedam milja pred Tombstonom konj mu je bio tako iscrpljen, da je morao da predahne. Kao iskusan jahač kroz preriju, izabrao je uzvišicu sa koje je imao bolji pregled. Bacio je ispitivački pogled oko sebe, a onda legao da se odmori. Premor je učinio svoje — utonou je u duboki san. Zbog toga nije čuo tiho opominjuće rzanje svog riđana, koji mu je na taj način javljao o prisustvu nepoznatih ljudi. Spavao je sve dok nije odjeknuo prvi hitac. Onda je poskočio potegao revolver iz opasača i prikrađao se dunama na ivici puta. Ono što je video, nateralo mu je rumen

gneva u lice. U tom trenutku bilo je nemoguće da napadnutom starcu pritekne u pomoć. Tek kada je ranjeni trgovac povukao Mek Loverija na tle, a Frenk se ustremio na njega, bio je pravi trenutak da se umeša. Nisu ga uopšte čuli sve dok se nije našao neposredno iza njih. Snažno je zgrabio Frenka Mek Loverija pozadi za jaku, okrenuo ga i lupio svom žestinom pesnicom u vrh brade, tako da se razbojnik zaneo i sručio na kolena. Tom se u međuvremenu oslobodio starčevog stiska i potegao revolver. Našao je na tvrd orah. Stranac je bio iskusan i brz borac kome bandit nije dorastao. I njega je, kao i starijeg brata pogodio udarac pesnice. Tom se nekoliko puta okrenuo oko svoje osovine i sručio u prašinu. Ali sada je Frenk opet bio na nogama i mašio se za drugi revolver. Ponovo udarac pesnicom, ovog puta u rebra, i Frenk je bio na zemlji. Stranac nije imao vremena da predahne. Tom je ponovo bio na nogama, zamahnuo je pesnicom i snažno udario protivnika. Međutim, bio je to žilav momak. Otresao je glavom i onda zasuo mlađeg Mek Loverija serijom munjevitih, oštarih udaraca. Tom je konačno bio izbačen iz stroja. Ostao je da leži u prašini, očiju okrenutih prema nebu, koga više nije video. Frenk je hteo da doskoči strancu i prišao mu podmuklo s leđa. Za vreme tuče su mu oba revolvera ispala, te je zbog toga izvukao nož iz pojasa i ustremio se na stranca. Visoki čovek se okreće kao panter i zamahnu levicom. Stariji Mek Loveri se samo prevali preko peta i ostade da leži tri koraka od svoga brata.

Stari trgovac je posmatrao borbu otvorenih usta. Nepoznati ga pogleda tako srdačno, kao da se ništa nije dogodilo.

— Helo, mister, kako stoje stvari?

Lambert se uspravi, stenjući, i obrisao krv i znoj sa lica.

— Hvala, odlično mi je, Herkule!
— pokušavao je da se našali stari trgovac. Stranac se široko nasmeja.

— Dobro je. Najbolje je onda da se odmah popnete na kola i što dalje odmaknete.

Lambert klimnu glavom zbunjeno i pope se na kočijaško sedište. Pre nego što je povukao uzde, upitao je:

— A vi?

— Ne brinite, za mene, trgovče. Ja ću vas otpratiti komad puta.

Stari potera konje i uskoro je prošao suženi deo puta. Dvojicu nepomičnih razbojnika nije udostojio ni jednog jedinog pogleda. Trgovac ponudi čuturu strancu:

— Hoćete li jedan gutljaj?

Ovaj odmahnu glavom.

— Ne, radije napojte konje, kako bi brže išli. Nije isključeno da ona dvojica džentlmena imaju negde pojačanje, koje će pozvati čim se povrate iz sna.

Kada su u daljini na horizontu ugledali krovove kuća, nepoznati jahač reče:

— Sad možete dalje sami, stari.

— Svakako. Zar vi nećete u grad?

— Kasnije. Hoću malo da pogledam šta je sa našom dvojicom prijatelja. Dodirnuo je obod šešira u znak pozdrava i odjahao na zapad.

*
* *

Džoni Behan je sedeo, dosađujući se, u svojoj oskudno nameštenoj šerifskoj kancelariji i premetao cigaru s kraja na kraj usana. S vremena na vreme je samo gladio rukavom košulje svoju metalnu zvezdu.

Kada je čuo korake na tremu, sagnuo je glavu pretvarajući se da čita izveštaj koji se nalazio na pisanim stolu pred njim.

Džek Lambert stupi u kancelariju:

— Helo, šerife.

Behan ga kratko odmeri, pa ponovo obori glavu, da bi je opet brzo podigao. Hej, kako to ovaj stari izgleda? Umrljan krvlju, izgreban, pocepanog odela i s ranom na čelu.

— Šta se dogodilo? — upitao je mrzovoljno.

— Napadnut sam. Nekoliko milja ispred grada.

— Napadnut? — pitao je šerif ne baš zainteresovano.

— Da.

— Ko vas je napao?

— Dva čoveka. Mogli su imati oko trideset godina. To jest, jedan je izgledao nešto mlađi. Nosili su brade i ostavljali vraški opasan utisak.

Behan obrisa rukom površinu stola. Još uvek nije podizao pogled.

— Sa tim ne mogu baš mnogo da počnem, mister.

— Ja vam mogu te lupeže bliže opisati, šerife. Veoma su ličili jedan na drugoga, pa su najverovatnije braća. Imaju taman ten i smeđe oči. Odeveni su kao kauboji. Obojica su nosili ukrštene opasače sa po dva teška revolvera. Verovatno su smatrali da im je nepotrebno da stavljaju preko lica maske, jer su bili uvereni da ja nemam ni-

kakvih šansi da se živ izvučem i tako još mogu nekom čuvaru zakona da ih opišem.

Šerif sada lagano podiže glavu i pogleda trgovca ispitivački. Nabravši obrve, upitao je:

— I kako to da ste ipak imali šansu?

— Da nepoznati nije naišao, nebesa, sada bih ležao izbušen kao sito u prašini.

— Nepoznati?

— Iznenada se tamo stvorio i dok ste lupili dlanom o dlan sve je sredio.

Behan se nakašlja pritvorno:

— Kako je taj čovek izgledao?

— Visok, širokih pleća, preplanutog lica... i kako je izgledao Lambert se zamisli.

— Morate se setiti. Lice, kakvo mu je bilo lice?

— Ne znam baš tačno. Imao je tamno plave oštre oči i pre svega čelične pesnice. Nebesa, to i ona dva lupeža mogu da posvedoče.

Šerif se očigledno više interesovao za tog stranca, nego za dvojicu lupeža;

— Da li je bio mali, visok, mlad, star?

— Star? Ne. Nikako. Doduše, dvadeset mora da je dosta davno prevalio. To da je visok već sam vam rekao.

— Kakvo je oružje nosio?

— Dva revolvera.

— A konj? Kakvog je konja imao?

Brza, kratka pitanja nervirala su starog trgovca.

— Hej, vi se izgleda više interesujete za stranca koji me je spasio, nego za dvojicu bandita?

— Možda je i on jedan od njih? — izvlačio se šerif.

Trgovac se glasno nasmeja:

— U to ni sami ne verujete, šerife. Da je bio jedan od njihovih, teško da bi tako razgovarao s njima.

— Razgovarao? Znači govorio je s napadačima?

— Ne rečima, šerife — uzvratila stari sada oštro. — Samo pesnicama. Na njih nije vredelo trošiti reči. Oni ih, u svakom slučaju, više ne bi mogli da razumeju.

Šerif poskoči sa stolice. Na čelu mu se usekla duboka bora.

— Znači li to da ih je stranac ubio?

— Ubio?

Starac nervozno skide šešir i počeo da ga gužva u rukama.

— Slušajte vi, šerife. Ja mislim da je bolje ako odmah sada odem. Već u Pirsu sam čuo da ovde, pored vas, postoji i jedan USA maršal. Možda će njega ovaj slučaj više zanimati.

Rekavši to, naglo se okrenuo prema vratima. Šerifov odsečan poziv ga prikova na vratima:

— Ostanite! Ja tu stvar još treba da ispitam. Pomoćnik maršala sa tim nema ništa.

— Naprotiv, šerife. Suviše kasno sam se toga setio, da vi s tim nemate ništa, jer se nije dogodilo u samom gradu. A više lično interesovanje za moju nezgodu ste mi dosada već sasvim jasno pokazali!

Lambert je zalupio vrata kancelarije za sobom,

Hitro kao lasica pohitao je šerif na trem.

— Sačekajte!

Trgovac zastade i nevoljko pogleda čuvara zakona.

— Šta sad još hoćete?

— Treba da sastavim izveštaj.

— O...

— Da, treba da zapišem vaše ime, vreme napada, mesto...

Stari razvuče usne.

— To bi trebalo da učinite. Ali, to ste sve znali i ranije. Ja ću vam nešto reći, mister...

— Behan — reče šerif spremno. Trgovac razrogači oči:

— Znači, vi ste Džoni Behan?

— Da.

Stari Lambert zabaci šešir na podiljak. Pakao, on je o ovom čoveku već dosta slušao. Ne baš mnogo prijatne stvari govorkale su se o pomoćniku šerifa u Tombstonu.

Behan mu priđe bliže:

— Da nemate nešto protiv, možda?

Trgovac ga pogleda pravo u oči:

— Da mister Behan, imam nešto protiv. Čuo sam da ovde mister Virgil Erp nosi maršalsku zvezdu. Već mi je to rečeno, ali sam se docikan setio. Inače vas sigurno ne bih posetio.

Rekavši to, uputio se preko ulice, prema svojim kolima. Šerif je gledao za njim stisnutih usana. Lambert se pope na kočijaško sedište i potera zapregu. Upitao je usput jednog derana gde se nalazi maršalska kancelarija.

Dečak se smeškao:

— Zar ne izlazite iz šerifске kancelarije?

— Da.

— Niste se valjda i tamo interesovali za maršalsku kancelariju.

— Ne, nisam.

— To vam baš ne bi išlo u prilog da jeste — primeti deran mirno.

— Uopšte te ne razumem, dečko. Zar ta dvojica imaju nešto jedan protiv drugog?

— I te kako. Virgil Erp i Džoni

Behan, to su vam tri para čizama. Razumete li sada?

— Ne, uopšte, ne.

— Nema značaja. U svakom slučaju, naći ćete Virgilovu kancelariju malo koso, na suprotnoj strani ulice. Mala kamena zgrada na uglu pored saluna.

Stari se zahvali i pogleda na tablu: ulica Alen.

Doterao je kočiju pred maršalsku kancelariju i vezao riđane za prečku. Nije imao sreće. Pomoćnik US maršala Virgil Erp nije bio u gradu. Upitao je jednog starog čoveka, koji je stajao u senci kraj trema, gde bi mogao da smesti kola.

— Najbolje je da se odvezete do OK-korala, mister.

— Gde se nalazi?

— U Frimont ulici.

A kako da stignem do tamo? — čupao je Lambert reči starcu iz usta.

— Skrenite ovde desno u petu aveniju, a onda iza prvog ugla levo i već ste u Frimont ulici. Idite njome nije daleko, kraj gradske većnice. Ne možete zalutati.

Trgovac klimnu u znak zahvalnosti glavom i ponovo potera konje. Kada je skretao u Frimont ulicu, upravo je iz dvorišta San Hoze pansiona izleteo jedan jahač. Bio je to mlađi čovek tamna lica i neobično svetlih očiju. Imao je crnu kosu i nosio sombrero zabačen na zatiljak. Velikim zvezdastim mamuzama obo je konja tako grubo, da se životinja propela na zadnje noge, pa tek onda jurnula napred. Momak se tako vešto i čvrsto držao u sedlu, kao da je računao na takav start. U sledećem sekundu zamakao je za prvi ugao.

Džek Lambert je samo delić sekunde uspeo da vidi jahača. Nije ni slutio da je upravo video jednog od najpoznatijih revolveraša i ujedno najvažnijeg aktera obračuna kod OK-korala, koji se odigrao samo trinaest meseci kasnije. Taj obračun je upisan u sve istorijske knjige i hronike Sjedinjenih Država kao najkrvaviji obračun na divljem zapadu. Taj čovek je bio Bili Klanton, najmlađi od braće Klanton, čiji se ranč nalazio nedaleko od grada.

Stari Lambert je upravo stigao do gradske većnice. Ova kitnjasta građevina delovala je pomalo groteskno prema ostalima koje su ličile na drvene kutije. Kraj većnice se nalazila zgrada sa velikom tablom na pročelju. Na njoj je pisalo: „C. S. Flis fotografska galerija.” I ovo ime nije nevažno za priču. I to ne samo zbog toga što je poznati Dok Holidej ovde naručio nekoliko fotografija, nego zbog toga što se u Flisovoj galeriji okončala najkrvavija bitka zapada. Pored te zgrade bila je široka kapija, čije se još samo jedno preostalo krilo s mukom držalo na dotrajaloj, zarđaloj šarki. Na niskoj zgradi visila je velika izbledela tabla: OK-koral. Džek Lambert pogleda kroz poluotvorenu kapiju u dvorište. Nije bilo veliko. Na levoj strani, uz posed fotografa Flisa, nalazila se duga nastrešnica, kroz koju je na bezbroj mesta probijalo sunce i kosim tankim zlatnim nitima obasjavalo sve što je pod nastrešnicu bilo sklonjeno, dajući stvarima pomalo neobičan, avetinjski izgled. Desno, u dnu dvorišta, nalazile su se šupe i štale. Ostali deo dvorišta bio je toga dana prilično prazan.

Trgovac skrete kola u dvorište, ne sluteći da će ovde, na svega nekoliko kvadratnih jardi, čuveni Vajat Erp, veliki kockar Holidej, zatim Virgil i Morgan Erp, u rano jutro dvadeset šestog oktobra 1881. početi strašni obračun sa braćom Klanton...

Stari trgovac uvede konje u trošne štale, a kola ostavi pod nastrešnicom. Okretao se oko sebe, ne bi li video nekog čuvara, ili štalskog momka, ali nije video nikoga. Kada je napustio koral, u otvorenim vratima foto galerije ugledao je čoveka malog rasta, kako glasno razgovara sa ženom, koja je stajala naslonjena na prozor na suprotnoj strani ulice. Upitao je fotografa:

— Zar ovde nema čuvara, mister?

— Flis se počeha po celavoj glavi:

— Kako da ne. Verovatno spava.

— Sada, u sred bela dana? — čudio se trgovac.

— Da, naravno. Zar treba da spava noću, kada je sveže i kada koral mora da se čuva?

Stari Lambert odmahnu glavom. Čudan grad ovaj Tombston. Lagano se uputio ulicom prema pansionu, iz čijeg je dvorišta nekoliko trenutaka ranije izleteo mladi Bili Klanton. Sedi, pogrbljeni čovek pođe Lambertu u susret.

— Šta tražite?

— Sobu.

— Možete li da platite? — upitao je ne baš ljubazno vlasnik pansiona „San Hoze”.

— Da, budite bez brige. Osim toga, imam nameru da ovde u gradu napravim neke poslove.

— Poslove? — ispitivao je sum-

njičavo vlasnik pansiona Džon Piket. — Kakvu vrstu poslova?

— Prodajem lonce, kotlove, četke...

Piket odmahnu rukom.

— Onda nećete baš imati mnogo sreće, čoveče. Ovde ima dve radnje koje prodaju te drangulije.

— Radnji ima svuda, pa ipak sam uspevao da prodam svoju robu. Imam lonce iz Sent Luisa i kotlove koji se izrađuju u jednoj fabrici gore u Misuriju. Ono što se ovde prodaje, dolazi sa zapadne obale i ne vredi baš mnogo.

Piket se osmehnu prezriivo.

— Zar mislite da ovde ljudi polažu nešto na to odakle njihovi lonci i kotlovi dolaze? Baš nimalo. Osim toga, građani Tombstona se u to uopšte i ne razumeju.

Lambert pogleda mimo vlasnika kroz vrata u otvorenu kuhinju.

— Da. Kad vidim ovaj krš tamo koji vi lično imate, u to sam čak uveren.

Piket zatvori vrata kuhinje s treskom ispred nosa starog trgovca.

— Ono što ja imam u svojoj kuhinji apsolutno vas se ne tiče. Jeste li razumeli? Ako se ovde ne budete pristojno ponašali, izvolite potražiti prenoćište na nekom drugom mestu.

Lambert je na svojim dugim putovanjima upoznao razne ljude. Ovog mrzovoljnog mršavka je odmah dobro ocenio. Kako je kroz sve duge godine naučio da opšti sa mušterijama, izabrao je pravi način da i ovog čoveka brzo obrlati.

— Slušajte, mister, ja sam još gore na granici čuo za vaš pansion...

Vlasnik uplašeno ustuknu korak unazad.

— Šta, šta ste čuli?

Lambert se našmeja. Nije primetio da ovaj čovek očigledno nema mnogo čistu savest.

— Samo najbolje, mister — la-gao je trgovac. — Pre svega o vašoj kuhinji. Prema pričama, vaša žena sprema najbolje jelo na daleko i na široko. Kako to uspeva sa onak-vim sudovima koje imate, prava mi je zagonetka.

Rumen obli vlasnika pansiona.

— To ste baš čuli? — pitao je sumnjičavo.

Da. Vaša žena mora da je pravi dragulj od kuvarice. Rado bih je pozdravio, ako nemate ništa protiv.

U tom trenutku prišla je debela žena. Kada je došla do kuhinjskih vrata, Lambert joj vide lice. Bila je to kreolka odbijajuće ružnoće. Uprkos tome, trgovac skide šešir i reče galantno:

— Madam, raduje me što sam vas.....

— Elvira je moja kuvarica i do-maćica — prekide ga vlasnik oštro.

Lambert se, međutim, vrlo brzo snašao.

— Pa šta? Šta to znači? Ona u „San Hoze” hotelu kuva jela o ko-jima ljudi govore čak na granici.

Kreolka skloni oznojanom ru-kom čuperak s niskog čela i po-kaza red žućkastih, nepravilnih zuba.

— Mister, raduje me što hoćete da jedete kod nas. Odmah ću se pobrinuti da vašu sobu dovedem u red. Dobićete broj tri....

— Broj tri je zauzet — prekide je vlasnik i nervozno zapali cigaru. Kreolka pogleda gazdu.

— Ko ima sobu broj tri? — upi-tala je tonom koji je trgovcu od-

mah ukazao na to ko u ovoj kući vodi glavnu reč. Piket je nervozno pušio.

— Bili je iznajmio tu sobu.

Debela kreolka poče opasno da koluta očima.

— Bili Klanton? Šta ti pada na pamet, Džon! — uzviknula je zabo-ravivši na prisustvo stranca. Nisi valjda tom banditskom izdanku iz-najmio sobu u našoj kući?

— Šta hoćeš? Unapred mi je pla-tio za tri dana — branio se čovek.

— Tako, platio je za tri dana? A gde je novac?

Piket je hteo da se izmakne, ali ga njegova „kuvarica i domaćica” ščepa za mišicu i privuče.

— Gde je novac, Džon?

Piket je hteo da se oslobodi, ali kreolka ispruži ruku i naglo izvuče iz džepa svog gospodara novčani-cu, koja u sledećem trenutku isčeze u otvoru njene haljine.

— A sada bih volela konačno da znam kako ti je palo na pamet da baš članu te banditske porodice iznajmiš sobu kod nas? Šta uopšte taj momak ovde u gradu sa tom sobom smeru? Neka spava napolju u svojoj štali. Reći ćeš mu večeras da kod nas ne može da stanuje. Ako je na njihovom ranču izbila svađa, onda neka izvoli u „Orijen-tal” salun, kod svojih prijatelja Džima Vizina i Majka Džojisa. Oni svakako više odgovaraju njegojoj porodici od nas.

— Ali, on je već platio, Evi.

— To mi je sasvim svedjedno. Prosto neću da ga vidim ovde. Gde se ti momci pojave, uvek dolazi do gužve. Dakle, mister....

— Lambert — dopuni trgovac.

— U redu, mister Lambert — osmehnu se kreolka — odmah ću

vam spremiti sobu. Za petnaest minuta čekaće vas jelo na stolu.

Soba je bila mala, neudobna i prilično prljava. Stari trgovac je, međutim, bio zadovoljan da se bar kako tako smesti. Jelo je bilo zagorelo. Uprkos tome, trgovac ga je hvalio, savetujući ženi da jednom isproba kotao iz Sent Luisa koji štiti jelo od zagorevanja i čini ga još ukusnijim. Žena je zainteresovano slušala.

— Da ne prodajete slučajno kotlove iz Sent Luisa?

— Da, ali imam samo još nekoliko u kolima. Za vas ću ipak odvojiti neki.

Prvi posao u Tombstonu je zaključen, i pored namrštenog lica Džona Piketa, koji je stajao na vratima hodnika.

Popodne se trgovac još jednom uputio do OK koralu da obiđe konje i kola. Konji su bili tamo, a i kola — ali potpuno prazna. Samo je još nekoliko bezvrednih krčaga i dva kotla, koji su se u toku puta ulubili, stajalo u rasturenoj slami. Trgovac izlete na ulicu bleđ od gneva. Kad ga je video, mister Flis se naglo okreće, prekinuvši večiti razgovor sa svojom debeljuškastom susetkom, udovicom Burland i izgubi se u galeriji. Lambert pritrča prozoru na kome je stajala žena.

— Madam. Ja sam preko smestio svoja kola. Kada sam pre nekoliko sati stigao, kola su bila gotovo puna. Sada su međutim skoro prazna. Pokraden sam. Sve što sam imao, uložio sam u robu....

Žena ga je gledala zažaljivo.

— Jeste li možda videli lopove?

— upitao je trgovac drhteći od gneva.

— Ne, mister, nisam ni mogla da ih vidim. Koral ima još jedan ulaz sa suprotne strane, koji ja ne mogu da vidim. Ako neko hoće neprimećen da se uvuče u koral, može to kroz drugi ulaz.

— Neprimećen, ali... to je... užasno... — Lambert je obrisao ožnojeno čelo a onda nervozno zgužvao maramicu. — Pokraden sam — mrmljao je — a već sam imao i svoju prvu porudžbinu. Mislio sam ovde da napravim dobar posao. Žena se prvo osvrte na sve strane, pa došapnu trgovcu:

— Idite maršalu! On je jedini koji će za vas nešto učiniti.

— Da, ali on nije ovde. Rekli su mi da je odjahao u Bizbi.

Žena samo sleže ramenima, pa zatvori prozor.

Lambert je gledao zamišljeno u vrhove svojih čizama.

Nebesa! Svi su ga opominjali da ne dolazi u ovo proketo mesto. Međutim, mislio je da je pametniji od ostalih. Evo sada ovakva šteta. Oboreno glavo išao je ulicom i skrenuo levo. Nije imao više snage da se vrati u pension, gde je kreolka čekala kotlove, koje on više nije imao. Mirzovoljno je hodao nasumce kroz grad.

*
* *

Bilo je oko pet sati popodne. Dva jahača su sa severa ušla u grad. Bili su to Frenk i Tom Mek Loveri. Izgledali su kao da su se sunovratili s konja. Frenku je oko bilo modro, a usna rasečena dok je Tomu nos bio crveno plav, a brada otečena. Jahali su mračna lica. Kliznuli su iz sedla ispred

„Oriental” saluna. Na vratima lokala se pojavio vitak čovek tridesetih godina, bujne plave kose, u skupoćenom smeđem odelu.

Kad je ugledao braću Loveri, pršnuo je u grohotan smeh.

— Grom i pakao, Frenk i Tom! Kako to izgledate vas dvojica?

Frenk zabaci šešir na zatiljak.

— Tom je jahao ispred mene, kada se njegov konj sapleo na rupu prerijskog zeca. Tako smo obojica pali.

Kicoš na tremu se držao obema rukama za stomak od smeha.

— Do đavola, izgleda kao da su ti prerijski zečevi imali baš prilično jake pesnice. Smeo bih se kladiti da ste se tukli bar sa petoricom.

Frenk žustro priđe stepenicama trema.

— Slušaj me, Majk! Ako odmah ne promeniš temu, za tri minuta ćeš izgledati kao da te je pregazilo krdo bivola.

Barmen „Oriental” saluna je poznavao braću Mek Loveri dobro. Znao je da ne sme da preteruje sa šalom. Posebno, Frenk, stariji brat vraški nije podnosio šalu.

— Ne uzmi za zlo, Frenk, naravno, bila je to glupa šala. Uđite unutra, gazda je iza šanka. Ja još moram da skoknem dole...

Tom, koji je u međuvremenu prišao, reče podrugljivo:

— Pretpostavljam da ćeš ponovo naručiti odelo.

Barmen nije osetio porugu u glasu i reče spremno:

— Da, da, imam samo tri odela, a to mi nikako nije dovoljno.

Banditi se nasmejaše prezrivo, odgurnuše barmena i uđoše u lokal.

Iza šanka je stajao težak, krupan čovek, crne masne kose i retkih brkova. Bio je to Džim Vizina, vlasnik saluna. Roditelji su mu bili italijanskog porekla i držali su prvu krčmu u nekadašnjem kampu kopača srebra. Vizina je u pravom smislu bio starosedelac u gradu. Poznavao je još starog Saforta, koji je ovde vodio bespoštednu bitku protiv Meskalerosa. Ono po čemu se Vizina razlikovao od svih postojećih krčmara na zapadu, bila je činjenica da se nikada nije odvajao od svog velikog opasača sa dva kolta. Iz njegovih tamnih očiju izbijala je podmuklost, bezočnost i lukavost, osobine kojima može što zahvaliti što se obogatio. Istini za volju, baš nije bio razbojnik, ali ni čovek koji je poštovao zakon. U njegovom lokalu moglo se videti bandita više nego na bilo kom drugom mestu u gradu.

— Helo, Frenk! Helo, Tom! — doviknuo je dvojici bandita. Frenk se obazre po lokalu. Desno, kraj prozora, sedeo je stari pijani čovek kraj gotovo prazne flaše viskija. Tom poteže bič i zamahnu prema starcu.

— Gubi se, stara pijanico!

Frenk je nastavio da osmatra lokal, dok je Tom smejući se, uživao u prizoru. Stari je podskočio kao oparen i teturajući izleteo iz lokala. Vizina lukavo previde izubijana lica braće Loveri i predusretljivo im nátoči piće iz „bolje” flaše. Braća se nasloniše na šank.

Pozadi levo u uglu, sedela su četiri čoveka i ćutke igrala poker. Banditi su ih tek sada приметили.

— Ko su oni? — upita Frenk krčmara. Vizina podiže obrve:

— Pojma nemam. Sede ovde već

puna dva sata, a svaki od njih je poručio samo po jedan viski.

Tom se brecnu:

— I ti to dozvoljavaš? Sada ćemo odmah očistiti vazduh.

Mlađi bandit se odvojio od šanka i priđe kockarskom stolu. Četvorica igrača uopšte nisu obraćala pažnju na njega, iako su ga odavno приметila. Tom zamahnu korbačem i udari između dvojice igrača tako jako, da je čaša pala sa stola. Jedan od prisutnih se okrete i reče sa krajnjom mirnoćom:

— Čemu ta glupost, čoveče?

Banditovo lice ličilo je na masku.

— Hej, Frenk, dođi časom ovamo. Ovde ima za nas posla. Ova bleđa njuška mi ide na živce.

Frenk, koji nije bio razumniji od svoga brata, priđe bliže. Stao je kraj stola, podbočio se i pogledao ljude izazivački.

— Gubite se! — prosikta Tom.

Tek tada igrača podigoše pogled.

— Treba da se gubite! — vikao je Tom, pa pošto se ljudi nisu pomerili, ošinuo ih je svojim teškim korbačem. Na to, čovek bleđa lica, skoči i podiže revolver. Prekasno. Mek Loveri je već držao svoj kolt na gotovs. Pucanj odjeknu lokalom. Zrno je pogodilo čoveka u desnu mišicu. Kriknuo je od bola, dok su se dva bandita bazočno smejala. Iznenada, Tom munu svog brata.

— Hej, Frenk, pogledaj onog tamno! — Pokazao je rukom prema prozoru, na trgovca koji je tog trenutka prelazio ulicu, idući ka samlunu.

— Pakao, stari lupež! Samo čekaj, bratac, presešće ti piće.

Dva bandita se postaviše kraj vrata, tako da ih pridošlica ne bi

odmah primetio. Kao da je prst sudbine učinio svoje: ispred samih vrata Lambert je odustao od namere da uđe u lokal. Mislio je na to da je pokraden i da će u ovom banditskom gnezdu teško naći nekoga ko bi mu pomogao da ponovo dođe do svoje robe. Ne, doista piće mu sad nije bilo potrebno. Morao je da štedi svaki cent, jer je znao da će uz velike muke uspeti da se kočijom prebaci do Novog Meksika. Naravno, nije ni slutio da će ga ova razumna odluka spasti velikih nevolja. Uputio se dalje niz Frimont ulicu. Braća Mek Loveri su приметila da stari ne ulazi. Neobuzdani Frenk gurnu krilo vrata i povika za starim trgovcem.

— Hej, krpaču 'kotlova, ne tako žurno!

Čuvši banditov glas, Lambert se trže i okrete.

— Nebesa, drumski razbojnik! — Lambert potrča kao da ga gone đavoli prema šerifskoj kancelariji, vičući iz svega glasa:

— U pomoć, u pomoć!

Džoni Behan izađe na vrata svoje kancelarije.

— Čoveče, šta vam je? Šta vičete tako kao pomahnitali?

Lambert reče zadihano:

— Šerife, našao sam ih.

— Koga to?

— Dvojicu razbojnika, koja su me uz put napala.

Šerif se češao iza uha. Pogledao je mimo starog i ugledao u daljini na tremu Frenka Mek Loverija. Prokletstvo! Ta dva momka su mu u poslednje vreme zadavala dosta jada. Da se nisu povezali sa Klan-tonom, on bi im odavno zapretio. No, činjenica da su se povezali sa porodicom Klanton i da pripadaju

njihovoj bandi, primorala ga je da sa njima postupa u somotskim rukavicama. S druge strane, prijateljstvo između Klantona i braće Mek Loveri uslovalo je da ova dva brata lupeža ni malo ne respektuju šerifa. Ko je uopšte za njih bio Džoni Behan? Mali pomoćnik šerifa, koji se u Tombstonu prihvatio tog posla, pošto ga niko nije hteo da primi.

— Hej, šerife — doviknuo je Frenk. — Zar nećete da zatvorite tog ludaka? Ako bude i dalje tu vikao, uznemiriće nam konje.

Džek Lambert se okrenuo i ništa ne shvatajući, piljio u bandite.

— Šerife, šerife, to su ti ljudi! Morate ih uhapsiti!

Braća Loveri su se drsko smejala trgovcu u lice, a šerif je rekao:

— Mora da ste se prevarili, mister. Ova dva džentlmena su moji odlični poznanici. Uopšte ne dolazi u obzir da su učinili ono što im vi prebacujete.

Stari trgovac Džek Lambert je sve shvatio. Lagano se okrenuo i krenuo na drugu stranu. Tom Loveri je vikao za njim:

— Hej, krpaču kotlova, zar se nećeš izviniti?

Ova bezočnost duboko je kosnula starog. Ipak, uspeo je da se savlada i, ne rekavši ni reč, nastavio put. Na to neobuzdani mlađi brat poteže revolver iz opasača i opali. Zrno dokrajči već izlisanu potpeticu stare trgovčeve čizme. Stari je oborio glavu, stegao pesnice i škrgutao zubima od nemoćnog gneva. Bio je bleđ kao kreč. Bio je to žalostan prizor. Iz male berberske radnje izašao je mršav čovek na trem i upro kažiprstom na šerifa.

— Kako to možete trpeti, mister

Behan — vikao je hrapavim glasom. Kako možete dozvoliti da ova dva momka na taj način muče starog čoveka?

Šerif uzvratila:

— Da sam na vašem mestu, mister Miler, ja bi se držao po strani.

— Držao po strani — besneo je berberin. — Lepo bogami. Iz dana u dan postaje sve opasnije ići ulicama našeg grada. Čovek više nije siguran ni za svoj život.

Dva lupeža priđoše bliže. Frenk zadenu ruke u opasač i zabaci malo glavu, pa izazivački odmeri berberina.

— Slušajte, Miler, vi ste prokleta glasni.

Berberin im uzvratila pogled u kome nije bilo straha.

— Slušajte, momci, meni je sada šezdeset tri godine. Da sam samo dvadeset godina mlađi, sišao bih na ulicu i zapužio vam te prljave njuške.

Tom Loveri se u jednom skoku nađe na tremu. Imao je nesreću da naleti na ispruženu berberinovu čizmu i sunovrati se unazad na ulicu. Kipteći od besa, hteo je ponovo da skoči, ali je u to prišao trgovac i stao između njih. Obratila se Mileru.

— Nemojte mene radi, molim vas, navlačiti sebi nevolju na vrat.

Frenk dograha trgovca za ramena i naglo ga odgurnu, tako da starac pade. Tom, koji se po treći put spremao da skoči na trem, zastade. Razrogačenih očiju gledao je preko na ugao Pete avenije gde je upravo skretao jedan jahač. I stariji Mek Loveri, koji se spremao da još jednom udari starca, odustao od svoje namere kada je video jahača. Prokletstvo, bio je to stranac koji ih

je pretukao kada su napali starog trgovca na putu izvan grada. Iako su banditi znali da u šerifu imaju podršku, odjednom im se veoma žurilo da se uklone. Džoni Behan je takođe video jahača i lice mu se ukočilo od užasa. Okrenuo se i pošao prema kancelariji. Zastao je u vratima, okrenut leđima ulici. Stranac zaustavi konja pred maršalskom kancelarijom. Mlađi Mek Loveri gledao ga je užarenih očiju. Video je kako čovek ulazi u kancelariju, a posle nekoliko sekundi ponovo stupa na trem. Tom Mek Loveri nije mogao da se savlada. Iako poučen rđavim iskustvom, preskočio je ogradu trema i u nekoliko koraka, gonjen gnevom, našao se pred strancem.

— Ha, evo te opet, dugonjo!

Stranac ga odmeri ledeno. Možda se ništa ne bi dogodilo, da se neobuzdani bandit uzdržao u poslednjem trenutku. Međutim, njega je baš ledena mirnoća stranca još više dražila. Zaleteo se i — po drugi put tog dana nije imao sreće. Gotovo nevidljivom fintom tela stranac izmače u stranu, dok se Tom Loveri pruči na tle, ponesen silinom sopstvenog naleća. Stariji brat Frenk je ovu scenu posmatrao netremice. Kada se Tom našao na zemlji, desnica mu kliznu prema revolveru. Šerif ga uhvati za ruku.

— Ne, Frenk!

— Pusti me — besneo je lupež.

— Izbaciću tog psa iz čizama.

— Ništa nećeš učiniti — siktao je šerif.

Frenk je bio crven od gneva.

— Taj momak nas je danas već jednom premlatio.

— Znam.

Lupež se nije osvrtao na šerifovu

opomenu. Pogled mu je bio priokovan za stranca koji, činilo se, ništa nije primećivao;

— Dobro. On je odličan borac pesnicama, ali ću mu ja sada pokazati kako se ovde sporazumeva revolverima.

— Je si li lud, on će...

Šerif nije uspeo da završi rečenicu, a Frenk Mek Loveri je već potegao kolt. Nije još uspeo ni da ga otkoči, kad preko ulice odjeknu hitac. Metak mu takvom žestinom izbi oružje, da mu ruka odlete u vis. Kada se barutni dim razišao, stranac je stajao, kao i nekoliko sekundi ranije, ruku prekrštenih na grudima. U tom trenutku se osvestio mlađi brat i hteo da se ponovo ustremi.

— Samo mirno lezi, momče, jer ako mi još jedan put preletiš ispred nogu, biće ti potreban doktor.

Tom je piljio u čoveka zakrvavljenih očiju, a Frenk upita šerifa:

— Šta bi? Jel' to ovaj pucao?

— Da — uzvрати Behan.

— Vajat! Vajat Erp! Odjekivao je glas malog berberina. On je poznao stranca i oduševljeno vikao. Jasno, šerif je još od prvog trenutka znao s kim ima posla. Tom se nije makao sa zemlje. Frenkovo lice imalo je boju pepela. — Vajat Erp — promrsio je s nevericom — to ne može biti istina. A ja, budala — pri tom se lupio šakom po čelu — gde li su mi samo oči bile? Tačno tako ga je Ajk i opisao. I baš njemu smo nas dvojica morali da se isprečimo dva puta.

Mat Miler, berberin je u međuvremenu zgrabio čoveka iz Misurija za ruku i srdačno je drmusao.

— Mister Erp! Kakva slučajnost, kakva sreća!

— Nije slučajnost, mister Miler, a da li je sreća, to će se tek videti.

— Jeste, jeste i te kakva sreća. Stigli ste u pravom trenutku. Ova dva lupeža su napala starog čoveka....

U to je i Lambert prišao i zagledao se u maršala.

— Jeste li vi doista Vajat Erp?

— Nadam se da niste ljuti zbog toga — odvrati čovek iz Misurija, osmehujući se.

— Ranije mi niste pružili priliku da vam se zahvalim, maršale, a sada ste me opet spasli velike neprilike.

— To su braća Mek Loveri — umeša se berberin. — Neka ih đavo nosi. Već mesecima teroriju grad, a od kako su se sprijateljili sa Klantonovima, niko ne sme ni reč da im kaže.

Vajat prelete pogledom preko šerifske kancelarije.

— Da. Mogu misliti — rekao je značajno.

*
* *

Sva trojica su ušli u berbersku radnju. Mat Miler je trčao uzbuđeno tamo-amo po svojoj radnji.

— Prvo je maršal na redu, mister — objašnjavao je trgovcu. — Nadam se da zbog toga niste uvređeni. Vajat Erp je moja počasna mušterija i za mene je praznik kada je on u Tombstonu. Veliki broj ljudi u ovom gradu duguje mu zahvalnost.

Lambert je obavestio maršala o krađi u OK koralu. Vajat ga je strpljivo i sa pažnjom saslušao i najzad rekao:

— Nezgodna stvar. Najgore je to što kola i konje niste predali starom Kirbiju, koji čuva koral. U protivnom, biste njega mogli smatrati odgovornim, ili bar pokušati nešto da saznate o krađi.

— Možda — reče berberin ne baš ubedljivo.

— Ali, mister Miler, bar bi nekome mogao da se obrati.

Sapunjajući Erpovo lice, Miler reče značajno:

— Bili Klanton je danas bio u gradu.

— Da — umeša se trgovac. — Bio je iznajmio sobu u „San Hoze” pansionu.

— Bio? — ispitivao je maršal.

— Da. Ali žena neće ni da čuje. Hoće da ga izbací. Očigledno ima nešto protiv Klantonovih.

— To joj se ne može uzeti za zlo. Ali biće veoma teško momka izbaciti napolje.

— Ona je vrlo uporna — reče trgovac.

— Po svemu sudeći, to su i Klantonovi.

— Klantonovi — gundao je berberin, oštrecí briač o kožni remen, koji je visio na vratima. — Neka sotona nosi to proketo pleme. Kada bi mi neko rekao da su svu tu gamad ustrelili, priredio bih u „Kristal” salunu od moje skromne uštedevine svetkovinu za pola grada.

— Možda bi to slavlje bilo poslednje što bi učinili uoči svog pogreba — dobaci čovek koji se upravo pojavio na vratima. Bio je visok, krupan momak od oko trideset godina. Imao je surovo široko lice, visokih jagodica. Oči su mu bile sitne, kose i lukave. Nosio je drečavo žutu košulju, smeđi prsluk

i prugaste pantalone. Nisko na desnom bedru bio mu je pričvršćen za široki opasač, izraziti veliki revolver.

Razrogačenih očiju gledao je berberin u pridošlicu.

— Ko je to? — upitao je Vajat nemarno.

— Sirli Bil — odvrati berberin uplašeno.

Čovek na vratima ispljuva opušak i uđe u radnju. Prišao je berberinu i odmerio ga preteći.

— Šta si to rekao, pogani pacove? Zar ne možeš da kažeš moje celo ime?

— Da, mister Brosius.

Vajat je pažljivo slušao. Dakle, to je bio ozloglašeni Sirli Bil, koga traže mnogi šerifi u Novom Meksiku. Pre izvesnog vremena se pridružio Klantonovima. Maršal je bio obavešten da je on izuzetno surov momak.

Sirli Bil pogleda u sapunicom pokriveno lice njemu nepoznatog čoveka.

— Hej, momče, ustaj! Hoću da se brijem.

Vajat ga i ne pogleda.

— Mister Miler, molim nastavite dalje.

— Mister Miler — rugao se Sirli Bil. — Ti mora da si malo čaknut? Moja poslednja ljubazna reč je: gubi se iz stolice!

Berberin uplašeno uzmače, dok se trgovac oprezno povukao u drugi kraj radnje. Čovek iz Misurija je i dalje mirno sedeo. Bandit je pružio desnu ruku u nameri da Vajata odvuče sa stolice. U istom trenutku, kao da je život ušao u do tada nepomičnog maršala. Ispod belog peškira poletela je njegova pesnica i svom žestinom se sručila

na banditovu ruku. Sirli Bil je za trenutak zastao kao okamenjen. Ruka ga je žestoko zabočila. Podigao je obrvu i prsnuo u izveštačen smeh.

— Hej, momče, imaš kosti kao noge od stolice! Ali nemaš sreće. Sirli Bil je od čelika. Rekavši to, ustremi se na Erpa. Bio je to opasniji protivnik od Toma Mek Loverija. Nije se borio zaslepljen besom. No, ma koliko bili njegovi udarci opasni, čovek kome su bili namenjeni, imao je izuzetno dobre reflekse. Vešto poskakujući levo-desno, izbegavao je udarce. Maršal nije zamahivao suviše često. U prvo vreme izmicao je ili blokirao udarce, čekajući svoj trenutak. Uskoro je on došao. Onda je Erp već poznatim dvostrukim udarcem; prvo desnicom, a onda munjevito zatim levom pesnicom, pogodio tako žestoko bandita, da se ovaj okrete dva puta oko svoje ose, prolete kroz vrata i zaustavi tek na tremu. Vajat ponovo sede u stolicu.

— Nastavite svoj posao, mister Miler.

Berberin se dade usrdno na posao, pogledajući svaki čas prema vratima.

— On to neće otrpeti, mister Vajat. Nikako i nipošto. On je tvrd momak, koji može da se ponese sa trojicom. Nema ni nedelja dana kako se sa trojicom snažnih kaubojas ispred saluna žestoko sukobio. Kažem vam, bilo je užasno. Jedan od kaubojas još uvek je kod doktora. — Berberin je konačno završio svoj posao. — Budite oprezni mister Erp. Sirli Bil je na sve spreman.

— Svakako, a i dvojica Mek Loverija.

— Da, u to budite uvereni. Braća Loveri više vole podmukle akcije — napad iz zasjede. Kada su sa Klantonovima, onda nastupaju i otvoreno.

— Može biti — uzvratil maršal, podiže se, stavi šešir na glavu i spusti berberinu novac u ruku. Onda se uputi prema vratima. — Doviđenja. Nego, mister Lambert, da sam na vašem mestu, ja bih se vratio u pansion. Tamo je u svakom slučaju udobnije nego na prašnjavoj, vreloj ulici.

Trgovac se osmehnu.

— U redu, maršale. Mislim da ste u pravu.

Vajat izađe, odveza konja sa prečke i odvede ga u malu štalu preko puta maršalske kancelarije, koju njegov brat nikada nije zaključavao. Onda je lagano krenuo kroz grad. Kada je stigao do kraja OK koral, pre malog prolaza, odmah uz fotografov posed, ugledao je mladića naslonjenog na prevrnutu bačvu. Nečujno mu se približavao, sve dok nije mogao da mu razazna profil. Mladić je mogao imati oko osamnaest godina. Lice mu je bilo maslinasto, a crte oštre. Na neki način ga je potsećao na nekog koga poznaje. U tom času mladić okrete glavu. Erpu je bilo jasno da pred sobom ima Klantona. Pošto je Fin, srednji brat, imao bar šest godina više od ovog de-rana, to je jedino mogao biti najmlađi brat Bil.

Da. To je doista bio Bili Klanton.

Mladić uplašeno pogleda čoveka, koji se na nekoliko koraka pojavio od njega.

— Hej! — izlete mu. — Šta tražite vi ovde?

— To sam upravo hteo ja tebe da pitam, dečko.

Mladić nabra guste crne obrve.

— Šta vam pada napamet da tako razgovarate sa mnom? Ja sam Bili Klanton.

Vajat prekrsti ruke na grudima i sam promrmlja:

— Aha!

— Šta to treba da znači, čoveče — uzviknu Bil, koga je stranac činio nesigurnim. — Nestanite odavde! Kako ste uopšte stigli ovde na Farvelovo tle?

— Još nisam na Farvelovom posedu — odvrati čovek iz Misurija blago. — Pošto se već tako dobro snalaziš ovde i sve znaš, morao bi znati da još nisam zakoračio na fotografov posed.

Mladić se zacrvene od gneva.

— Uprkos tome, nemate ovde šta da tražite. Šta vi, u stvari, hoćete ovde?

— To sam i ja hteo tebe da pitam.

Mladić ustade, načini mračan izraz lica i brecnu se:

— Slušajte, stranče! Vaš ton mi se apsolutno ne dopada. Jedan Klanton nije navikao da se sa njim tako govori. Najzad, hoću da znam šta tražite ovde?

Vajat Erp pokaza rukom na mali prolaz, koji je vodio sa zadnje strane u OK koral.

— Tamo preko je pre nekoliko sati jedan stari čovek ostavio svoja kola. Tada je u kočiji bilo lonaca, šerpi, kotlova i bokala. Kada se malo pre vratio da pogleda, sve je nestalo.

— I, šta bi se to mene ticalo? — uzvratil mladić drsko.

— Možeš smatrati to za ludo, ali ja mnogo volim to mesto, mislim

koral. Vidiš li ona stara kola preko? Tamo se u podne može mirno odspavati.

Najmlađi Klanton lako poblede.

— Šta hoćete time da kažete?

Vajat je trljao bradu.

— Ništa više od toga da sam tamo ležao neko vreme, razumeš li? Odlično je. Niko te ne tera, ništa te ne košta i imaš mir.

Mladićeva desnica kliznu prema opasaču.

— Ne razumem vaša naklapanja.

Maršal je posmatrao mladića ispod oboda šešira.

— To i nije neophodno, Bil. Bitno je samo da se sva roba za jedan sat ponovo nađe na kolima.

Mladić je pratio strančeve reči. Čudno kako je njegov glas iznenada zvučao oštro, metalno i preteći. Pa ipak, ovaj žutokljunac nije na to obraćao pažnju. Konačno, navikao je da se u gradu ponaša onako kako to sebi jedan Klanton može da dozvoli.

— Možda ćete mi objasniti malo jasnije šta hoćete, čoveče — rekao je oštro.

— To neće biti potrebno, Bili.

— Prokletstvo — uzviknu mladić. — Ako me još jednom oslovite sa Bili, sa šalom je gotovo.

— Ne bi trebalo da budeš tako nervozan, dečko.

Na to ruka mladog bandita kliznu ka dršci revolvera. Zastao je u pola pokreta i kao ukopan piljio u cev velikog „Bantlajna”, koji je maršal već držao uperen. Kad se povratio od prvog šoka, nasmeja se široko. U tom trenutku lice mu je delovalo gotovo dečaćki.

— Hej, mister, to je bila klasa! Nebesa, čak prva klasa!

Vajat vešto ubaci „Bantlaj” u futrolu i reče krajnje ozbiljno:

— Sa tim stvarima se ne treba igrati, Bil.

Ovoga puta progutao je oslovljavanje imenom bez primedbe. Maršal se okrete i dobaci preko ramena.

— Dakle, kao što smo rekli, za jedan sat će trgovac imati svoju robu ponovo na kolima.

Na to se najmlađi Klanton, koga su braća naučila veštini gađanja i svim trikovima baci ustranu. Ovoga puta, kolt mu je bio u ruci. No, pre nego što je povukao obarač, metak iz Erpovog revolvera mu izbi oružje iz ruke.

Možda se najmlađi od Klantonovih ne bi baš odlučio da potegne kolt, da je znao s kim ima posla. Sada je zbunjeno gledao protivnika. Obrazi su mu bili zažareni.

— To ćete zažaliti, mister, kunem vam se u to. Vi čak i ne znate šta ste sad učinili. Ja sam Bili Klanton. Ajk i Fin su moja braća.

Mladić je, jasno, očekivao da će pominjanje imena starije braće učiniti neki utisak na ovoga čoveka. No ovaj samo odmahnu rukom i, pre nego što je iščezao u sporednu ulicu, ponovi:

— Ne zaboravi ono što sam ti rekao, Bil.

Sat kasnije maršal je opet bio u koralu. Prišao je kolima starog trgovca i utvrdio da se ništa nije promenilo. Uputio se u Piketovansion. Mršavi vlasnik mu pođe u susret.

— Šta hoćete?

Vajat dodirnu obod šešira.

— Je li Bili Klanton ovde?

— Ko? — upita vlasnik uplašeno, pretvarajući se da ne zna to ime.

— Pitao sam da li je Bili Klanton ovde u kući?

Na to se otvoriše kuhinjska vrata i podbulo lice kreolke ukaza se u svoj-svojoj ružnoći.

— Bili Klanton? Ne. Njega ne možete ovde naći. Savetujem vam da zbog toga više ne dolazite ovamo. Mi sa tim šljamom nemamo ništa, a ni sa njihovim prijateljima.

Piket se ukočio od straha. Šta ako ovaj čovek doista pripada Klantonovoj bandi? Ne bi se reklo. Izenada stari nabra obrve: Ne-besa, pa to je... Naglo se okrenuo i doviknuo mulatkinji:

— To je Vajat Erp!

Zena priđe bliže.

— Gospode, Vajat Erp. Udite unutra, mister Erp, molim vas! Dakle, tražite najmlađeg Klantona? Vidite li ovog starog magarca ovde? On mu je iznajmio sobu. Sa bandom nešto nije u redu. U to sam uverena. Šta bi inače imao deran da iznajmljuje sobu ovde u gradu?

Vajat se raspitivao da li je već mladić smestio stvari u sobu.

— Ne. Hteo je danas posle podne da ih donese — reče vlasnik.

— On mi neće prekoračiti prag — ljutito reče kreolka.

Vajat se zahvali i izađe. Bacio je pogled u dvorište i video trgovca kako sedi na jednom sanduku, glave zagnjurenene u šake. Kada je stupio na ulicu, opazio je Bila Klantona ispred „Oriental” saluna. Mladić je upravo vezao svog konja za prečku i prešao preko trema u pravcu ulaza u lokal. Maršal pođe odmah za njim. Bili je stajao uz šank sa čašom viskija u ruci. Primetio je još nekoga: Frenka Mek Loverija. Stajao je na začelju šanka

i posmatrao pridošlicu gnevnim pogledom. Desno, u blizini šanka, sedela su za malim stolom dva starija čoveka i čutke pila. Erp je postavio da prelazi pogledom lokal. Majk Džojls, barmen, stajao je iza šanka, a u poluotvorenim vratima, koja vode u sporednu prostoriju bio je Džim Vizina, vlasnik „Oriental” saluna. Vajat pođe nekoliko koraka napred. Znao je da ga mladi Klanton vidi u ogledalu iznad šanka.

— Bili.

Mladić se okrete. Čaša mu je još uvek bila u ruci.

— Rekao sam da za jedan sat stvari treba ponovo da budu na kolima. Taj sat je istekao.

U mračnom lokalu vladala je napregnuta tišina.

— Bil, s tobom govorim. — Maršalov glas bio je oštar kao sečivo.

Mladić se lagano okrete i leđima nasloni na šank. Vajat je odmah primetio da je mladić u međuvremenu saznao ko je on.

— Šta hoćete vi od mene? — upitao je Bil žustro.

Čoveku iz Misurija je odmah bilo jasno da ovde ne sme mnogo da se raspravlja. Odlučno je prišao mladiću, uhvatio ga za mišicu i zagrmeo.

— Ovog časa da si vratio stvari na kola starog trgovca!

U to priđe čovek, koji tog dana izgleda nije dobio dosta batina: Tom Mek Loveri.

— Hej, mister, sklanjajte prste sa tog mladića, inače...

Vajat nije imao izbora. Morao je da dejstvuje. Žestokim udarcem pesnice odbacio je Mek Loverija ustranu, a zatim mu teški „Bantlajn” zasvetluca u levici.

— Ima li ko još šta da pita?

Niko se i ne pomače. Ponovo je uhvatio mladića za mišicu i izvukao ga napolje, vodeći ga prema ulici Alen. Džoni Behan, šerif, stajao je ispred vrata svoje kancelarije i nagnuo se, žmirkajući. Žmirkao je, ne verujući svojim očima. Onda je pokušao da šmugne u svoju kancelariju.

— Šerife — vikao je mladić preko ulice. — Morate me zaštititi! Kako možete dozvoliti da me ovaj grubi čovek kao paket vuče preko ulice?

Šerif, koji je pokušao da umakne, zastade sada na pragu i okrete se. Kako Bili nije prestajao da viče, Behan je bio primoran da stupi na ulicu.

— Mister Erp! Pustite tog mladića. Naređujem vam da ga odmah pustite. Šta vam je on učinio? Ne možete ga tako kao roba vući ulicom. Ja...

Maršal pogleda šerifa pravo u oči.

— Sklonite mi se s puta Behan.

Čuvar zakona uvuče glavu u ramena i uzmače na trem. Vajat Erp je išao dalje, vukući mladića, koji se više nije ni bunio ni opirao. Kada su došli do zadnjeg ulaza u OK koral, rekao je mladiću, gurnuvši ga:

— Hajde, donesi stvari.

Bil se zanese nekoliko koraka ustranu.

— Ja vas ne razumem, mister Erp.

Tada je čovek iz Misurija rekao razvučeno, naglašavajući svaku reč:

— Slušaj me, momče, imaš tačno deset sekundi za razmišljanje. Ako do tada ne poslušаш, drukčije ćemo razgovarati. Obećavam ti da te ni

tvoja braća Ajk i Fin neće poznati bar nedelju dana.

To je delovalo. Najmlađi Klanton nije bio tako glup kao Tom Mek Loveri da nepotrebno izvuče porciju batina. Da protiv maršala nema nikakvih šansi, bilo mu je jasno. Zbog toga je lagano krenuo prema jednoj šupi, a Vajat za njim. Mladić izvadi ključ iz džepa i otvori bravu. Zardale šarke škripnuše. Vajat je čuo zveket metalnih predmeta. Nije prošlo ni deset minuta, a kočija starog Lamberta bila je ponovo natovarena. Bili je hteo vešto da se izvuče iz koral. Međutim, čovek iz Misurija ga snažno uhvati za mišicu i privuče. Obratio se mladiću sada gotovo prijateljskim tonom.

— Slušaj me, Bili. Ti sediш u pogrešnom sedlu. Ta rabota se ne isplati.

Mladić je gledao u zemlju i vrhom čizme kopao po prašini.

— Šta ćete sada preduzeti — upitao je bojažljivo.

— Ništa, ali ako se još jednom budemo sudarili na ovakav, ili sličan način, momče onda šale više nema.

Bil pogleda maršala pravo u oči, pa procedi kroz zube:

Neću da se pravdam, ali nemam novaca...

— I zbog toga moraš da pokradeš sve imanje s kola starom čoveku, je li? A šta veliš na posao, rad?

— Rad? — mladić ga je gledao za bezeknuto.

— Da, da, rad. Tvoj otac ima ranč. Ne verujem da ti ne bi dao neku paru kada bi obavljao kaubojske poslove.

— Moj otac? — Bili Klanton

odmahnu rukom. — On zviždi na to. Izbacio me je.

— A Ajk, šta on na to kaže?

Bili planu.

— Šta on ima na to da kaže?

Konačno, može da radi šta hoće.

— Ne baš sasvim, Bili.

Mladić reče prkosno.

— Jedno je sigurno, mister Erp. Ajk nipošta neće biti oduševljen načinom na koji ste me vukli kroz Alen ulicu.

— Ja ipak mislim, Bili, da će biti sasvim zadovoljan kako sam postupio s tobom. Konačno, bila je to jedna prava, prljava krađa. Tako, a sada možeš da ideš.

Mladi Klanton pođe nekoliko koraka napred, pa zastade. Nekoliko trenutaka je neodlučno čupkao svoj kaput, pre nego što je izustio:

— Znae, mister Erp, vi ovu stvar nećete dalje da terate. Ja to neću od vas da primim tek tako, kao poklon... U gradu postoje tri čoveka, koji će vas još večeras izazvati.

Vajat je gledao mladića krajnje mirno.

— Valjda si mislio da kažeš da će me jedan izazvati na dvoboj, dok će mi dvojica biti iza leđa.

— Da. Smatram da nemamo više šta o tome da govorimo, mister Erp. Osim toga, mislim da smo kvit.

— Kvit, Bili? Ne. To još nismo. Ovo što si mi saopštio, za mene uopšte nije novost. Ja sam računao s time da će se braća Mek Loveri i Sirli Bil uskoro oglasiti. To da mi neće baš stati na nišan otvoreno i to mi je jasno. Ja sam već upoznao dosta takvih momaka, kao što su oni, i znam šta od takvih mogu da očekujem.

Bili ništa nije rekao, ali se nije ni pomakao s mesta. Vajat ga je ispitivački posmatrao.

— Zbog čega si iznajmio sobu kod Piketa?

Mladić se upadljivo trže.

— I to već znate? Ja mislim da je Ajk u pravu kada kaže da ste vi najopasniji čovek koga je upoznao.

Oko maršalovih usana zaigra osmeh.

— Ja opasan? A za koga to, Bili?

— Ne razumem vas, mister Erp.

— Možda ne bi bilo loše da o tome jednom i razmisliš.

Maršal dodirnu obod šešira u znak pozdrava i napusti koral.

*
* *

Vajat Erp je obavestio Lamberta da mu je roba na kolima. Radosni trgovac se odmah uputi u koral. Isterao je kola i krenuo u obilazak grada, najavljujući svoj dolazak prodornom zvonjavom. To je izmamilo žene na ulicu i za dva sata je stari Lambert napravio dobar posao, prodavši najveći deo robe.

Vajat Erp je u međuvremenu posetio ženu svog brata i odbio da odsedne kod njih. Zatim se vratio u Frimont ulicu i iznajmio kod Piketa sobu sa pogledom na ulicu.

— Zar vi niste došli poštanskom kočijom? — raspitivao se vlasnik pansiona.

— Ne, zbog čega?

— Zbog toga što nemate konja.

— Ostavio sam ga u štali maršalske kancelarije.

Piket je nezadovoljno mrmljao.

— I mi ovde imamo štalu, ali

možda ona nije dovoljno dobra za tako slavnog čoveka.

Sedi vlasnik pansiona „San Hozé” nije se baš mnogo dopao maršalu. Možda je to i bio razlog što je kod njega iznajmio sobu. Konačno, Piket je najmlađem Klantonu dao sobu, što svakako nije bilo bez razloga.

Kada se Lambert vratio sa pećanja, kako je sam nazivao svoju trgovinu, sijao je od zadovoljstva.

— Nebesa, gužva u Alan ulici se isplatila. Braća Mek Loveri su mi dovukla mušterije, tako da sam se oslobodio najvećeg dela robe.

Seli su zajedno da večeraju. Posle obeda stari je predložio maršalu da odigraju koju partiju karata. Ali je ovaj odbio, iako je, od kako se upoznao sa Dok Holi-dejem, ponekad seo za zeleni sto. Poželeo je trgovcu laku noć i uputio se u svoju sobu.

Lambert je gledao za njim.

— Divan momak — mrmljao je sebi u bradu — samo je šteta što tako rano odlazi na počinak. Mnogo mi je pomogao. Neću to nikad da zaboravim. Svuda ću pričati o njemu.

Piket je stajao na vratima i čuo trgovčev monolog.

— Dakle, to smerate?

— Naravno.

I o čemu ćete još pričati, mister Lambert?

— Oh, toga bar ima na pretek. Na primer, pričaću o napadu braće Mek Loveri.

Piket se osvrte, oslušnu ima li nekog u hodniku, pa priđe trgovčevom stolu.

— Ako hoćete da prihvatite do-

bar savet, mister, onda tu stvar zaboravite što je moguće pre.

Vlasnik pansiona se okrete i pođe prema vratima, vukući noge. Kada je podigao pogled, zastao je kao ukopan. Pred njim je stajao maršal Vajat Erp.

— Siučajno sam čuo vaše reči, mister Piket. Veoma je ljubazno od vas što se tako brinete o mister Lambertu.

Stari posive, pogrbi se i šmugnu brže bolje u kuhinju. Kreolka ga upita, posmatrajući ga podozrivo:

— Šta to bi?

— Ništa, baš ništa — uzvрати Piket ljutito, sede za sto i besno gurnu porcelansku činiiju, koja se s treskom razbi u paramparčad.

Vajat Erp pođe prema ulici. Kreolka je to videla kroz otvorena kuhinjska vrata.

— Zar odlazite, mister Erp?

Piket se brecnu:

— Jesi li poludela? Pusti čoveka da šeta. Verovatno mu je potreban svež vazduh posle tvoje kuhinje.

Žena ga preseče pogledom.

— Sedi tu i zaveži. Zatvori ta tvoja prokleta usta. Nešto ću ti reći: nije mi promaklo da je pre pola sata ovde bio jedan od braće Mek Loveri.

— Samo je javio da Bili Klanton neće sobu — promrsi stari.

— Šta je javio, ni malo me ne zanima. Tek, ti si mladom Klantonu iznajmio sobu, a onda si još razgovarao na kapiji sa onim lupežom. Suviše si ti star za takve petljavine, a i nevešt. Znam ja dobro da ti uveče, kada tobož ideš da posetiš učitelja, sediš preko u „Oriental” salunu. Meni je jasno da se tamo skupljaju samo lupeži.

Piket je besneo.

— Jednog dana će ti taj dugačak jezik doći glave. Šta ti uopšte hoćeš? Ti si protiv Klantonovih, a to te može skupo stajati. Ko je protiv njih, izgubljen je.

— Izgubljen? Dakle, tako stoje stvari. Ti paktiraš s tim ljudima, iako dobro znaš da su lupeži.

— Šta znači to „lupeži“? U svakom slučaju, ne želim da mi jednog dana plane krov na glavom, kao što se to desilo starom Kisbatu. A, odatle duva vetar, stari? Zort, je li? Mogu ti reći da sediš na pogrešnom konju. Ja u svakom slučaju secujem na Vajat Erpa.

*
* *

Vajat se uputi u ulicu Alen. Zastao je pred kancelarijom Džoni Behana. Šerif je stajao na prozoru i video maršala. Od kako je Vajat Erp bio u gradu, nije imao mira ni trenutka. Pakao, šta li ovaj vuk traži ovde? Behan nije zaboravio poslednju maršalovu posetu Tombstonu, kada je likvidirao Hala Ratlera i njegove momke. Uprkos tome, Džoni Behan je pripadao grupi ljudi koja je potcenjivala maršala. Da nije tako, sigurno bi od ovog trenutka krenuo drugim putem. Brzo se povukao s prozora, seo za pisaći sto i tobož se zaneo u čitanje nekog izveštaja, kada je Erp zakucao.

— Erp, vi? Šta hoćete?

Vajat priđe uz sam pisaći sto i pogleda šerifa pravo u oči.

— Da podignem optužnicu.

— Protiv koga?

— Protiv Frenka i Toma Mek

Loverija zbog napada i pljačke na drumu.

Behan je sedeo kao okamenjen.

— Kako ste došli na to? Jeste li možda posmatrali napad?

— Da. Mister Lambert vas je već o svemu izvestio. Međutim, i ja hoću da dam izjavu. Tom i Frenk Mek Loveri su napali trgovca sedam kilometara oдавde i svukli s kola.

Maršal je slučajno pogledao kroz prozor, a onda se naglo okrenuo i pošao prema sporednim vratima, koja su vodila u uzanu sporednu ulicu. Uz sam ugao, stajao je čovek priljubljen uz zid. Bio je to Tom Mek Loveri. Dakle, to je bio prvi strelac iz zasede. Gde li je drugi? Ko li će ga izazvati na dvoboj? Vajat se vrati u kancelariju. Behan je negodovao.

— Šta to radite? Jurite tamo-amo po mojoj kancelariji, kao da je to nešto sasvim normalno. Ja ću...

Vajat ga prekide u pola rečenice.

— Ne pričajte tako mnogo, Behan. Bolje uzmite šešir i pođite sa mnom do vrata, da biste šalu videli izbliza. Tom Mek Loveri stoji u uličici iza kuće. Njegov brat je najverovatnije preko puta i vreba iza neke kapije. Što se tiče Bila Brosiusa, njega ćete uskoro čuti kako urla. Taj je dovoljno lud da me izazove na dvoboj.

— Erp, šta vi to smerate? Ako ovde nekog ustrelite, moraću...

Vajat zastade i vrati se nekoliko koraka. Gotovo se uneo šerifu u lice.

— Šta ćete morati, Džoni Behan? Ja ću vam reći tačno šta treba da uradite: treba da pažljivo posmatrate šta će se sada desiti na ulici.

Vaša tri štićenika smislila su lukavu stvar.

Čovek iz Misurija je ponovo pošao prema vratima i uhvatio se za kvaku. Dodao je preko ramena:

— Ne zaboravite da sastavite izveštaj. Ja ću ga kasnije pogledati.

Stupio je na trem. Bilo je baš onako kako je i pretpostavljao. Na sredini ulice, desno od šerifove kancelarije, na rastojanju od dvanaest jardi stajao je Sirli Bil Brosius, raskoračen, sa desnom rukom iznad drške revolvera.

— Erp! — zaurao je. — Izlazi na ulicu!

Maršal je šetao pogledom po suprotnoj strani ulice. Pakao, gde li je drugi Mek Loveri? Tom je stajao u uličici iza šerifove kancelarije. Njega se maršal nije plašio. Konačno, protivnik čija se pozicija zna, za prekaljenog borca kao što je bio Erp, nije predstavljao opasnost. Međutim, sasvim drugačije je sa drugim strelcem iz zasede. Morao je da otkrije njegovo skrovište, pre nego što stupi na ulicu. Sirli Bil je stajao tu, otvoreno. Iako je bio ozloglašeni revolveraš, Vajata nije brinuo.

Gde je Frenk Mek Lover?

Nije smeo duže da stoji na tremu, jer bi ga inače smatrali kukavicom. Morao je da dejstvuje. Stupio je na ivicu trema i pokušao da iskoristi poslednju mogućnost koja mu je preostajala da otkrije drugog strelca iz zasede.

— Šta hoćeš, Brosius? — doviknuo je revolverašu. — Ako doista imaš nameru da se boriš sa mnom, onda reci svom prijatelju Frenku preko, pritom je načinio jedan neodređen pokret rukom prema suprotnoj strani ulice, da se više ne

muči. Ja sam ga već video. Ako hoće da posmatra borbu, neka stupi na ulicu.

Sirli Bil proguta pljuvačku.

— Blef. Šta sad to znači? Stupi na ulicu Erp!

— Samo mirno, Brosius! Očigledno ne možeš da sačekaš rupu na koži. Nestrpljiv si. Doći ću u trenutku kad Frenk Mek Loveri bude izašao iz zasede.

Sirli Bil steže pesnice. Pogled mu odluta desno prema dvorištu starog Majka Kilina. Sada je čovek iz Misurija znao gde je Frenk Mek Loveri skriven. Bio bi to gađan dvo-boj. Nije smeo više da čeka. Sišao je niz dva stepenika i doviknuo glasno:

— Hodi, Frenk! To mesto gde stojiš veoma je loše. Tvoj prijatelj Kilin je na tom mestu i umro.

Upalilo je. Frenk Mek Loveri odgurnu kapiju i stupi na ulicu. Sirli Bil je pokušao da se izvuče iz ove situacije.

— On sa tim nema ništa, Erp! Šta se mene tiče ko se muva iza kapija.

Vajat najzad stupi na ulicu. Frenk je bio izbačen iz igre. Teško da bi sada rizikovao da puca. Maršal se postavio tako da mu Brosius bude na nišanu, a da desnim krajičkom oka može da motri na uličicu iza šerifove kancelarije.

— Ol rajt, Bil, evo me!

Brosius ponovo proguta pljuvačku. Spustio je desnu ruku niz telo. Iznenada je postao nesiguran.

— Na šta čekaš, Brosius — doviknu mu Erp.

Revolveraš je trljao palac o kažiprste. Vajat je znao tu reakciju Čovek je bio nervozan, a to je opasno. Ali, Sirli Bil je imao samo jedan

revolver, pa je Erp prema tome morao samo da motri na jednu ruku. Sada je maršal iz Dodž Sirtija dokazao da je istina ono što se priča o njegovom izuzetno jakim nervima. Okrenuo je glavu malo ustranu i viknuo:

— Šerife!

Behan otškrinu vrata.

— Zar ne smatrate svojom dužnošću da ovde nekog upozorite?

Šerif razvuče usta kiselo.

— Ne znam na šta mislite.

— U redu, onda pustite Toma Mek Loverija nek utrči u vatru.

Sirli Bil se trže, desnica mu pade na dršku revolvera. Ali je Erpova reakcija bila brža. U baratanju revolvera bio je nenadmašan i nepobediv. Tom Loveri je ponovo postupio krajnje nepromišljeno. Uperio je kolt, i opalio metak preko ulice, promašio maršala koji se bacio u stranu i izleteo iz zaklona.

— Tom! — uzviknu Frenk, opominjući mlađeg brata.

Mlađi Mek Loveri povuče obarač još jednom. Odmah zatim odjeknu pucanj iz „Bantlajn specijala”. Metak pogodi mladog bandita u desnu mišicu. Zgrčio je lice od bola i ispustio oružje. Istog časa se Erp okrenuo prema Brosiusu i Frenku. Međutim, oni su stajali kao okamenjeni. Vratio je vešt看 pokretom revolver u opasac i obratio se šerifu:

— Dakle, mister Behan, vi ste doista koristan čovek za ovaj grad. Ipak, ako ovaj strelac iz zasede sada krene lekarevoj kući, to treba vama da zahvali. Znali ste, kao i ja, gde stoji. Pa ipak, niste smatrali za potrebno da ga upozorite.

Tom Mek Loveri prostrela šerifa pogledom i ode, držeći se za pogo-

đenu mišicu. Frenk besno otpljunu i gurnu ruke u džepove, dok je Sirli Bil još uvek stajao nepomično na sredini ulice. Vajat prekrsti ruke i odmeri revolveraša.

— Dakle, kako stoji stvar, Brosius?

Ovaj se zajapuri od gneva i steže usne.

— Nemaš više hrabrosti? Drugo od tebe nisam ni očekivao. Sa dvojicom strelaca u zasedi bi već išlo, ali sam, za to veliki revolveraš Bil Brosius nema hrabrosti.

— Čuti, Erp — procedi revolveraš. — Inače...

Maršal se resko nasmeja. Odmah zatim naredi oštrim metalnim glasom:

— Gubi se!

Brosius se ne mače. Na to maršalove ruke kliznuše na dole.

— Rekao sam da se gubiš!

Revolveraš se lagano okrete i krenu tačno sredinom ulice kao pretučeno pseto.

*
* *

Pola sata kasnije u mračnom uglu „Oriental” saluna sedela su ponovo zajedno sva tri bandita. Iza njihovog stola stajao je Bili Klanton. Brosius je zagnjurio glavu u šake, dok je Frenk pio viski direktno iz flaše. Tom Mek Loveri je čutke stezao levom rukom zavoj. Brosius promrmlja sebi u bradu:

— Proketo pogano je ispalo.

Frenk lupi pesnicom o sto.

— Tom se poneo kao glupak!

Ranjenik skoči kao oparen sa stolice.

— Šta hoćete vi, ja sam bar pucacao, dok ste vi stajali kao kaktusi.

Frenk se brecnu na mlađeg brata;

— Da, pucao si, budalo! I to u trenutku kada je bilo sasvim jasno da nemamo nikakve šanse protiv njega. Konačno, svi smo znali s kim imamo posla!

Sirli Bil dreknu:

— Vi ste volovi! Nikada više neću počinjati nešto sa vama!

Braća Mek Loveri skočiše kao po komandi. Frenk se iskezi.

— Reci to još jednom, Bil.

Ova rasprava bila je zanimljiva. Ali, tada se dogodilo nešto, s čim niko nije računao. Najmlađi Klan-ton se izmače tri koraka od stola. U desnici mu je sijao kolt.

— Prestanite! rekao je muklo.

Sirli Bil, skoči sa stolice i podboči se.

— Je 'si li poludeo, dečko?

— Poludeli ste vi. Ajk ne želi da se tučete naokolo.

Tri lupeža su gledala iznenađeno mladića. Prvi je seo Frenk Mek Loveri i kao da se ništa nije dogodilo, doviknuo:

— Džim, donesi mi jednu rakiju.

I Sirli Bil je seo. Jedino Tom nije mogao da otrpi.

— Skloni tu pucaljku, inače će biti grozne gužve. Nemaš nikakvog osnova da ovde izigravaš gazdu. Konačno, tebe je maršal lepo udesio.

Bil vrati kolt u opasač i pođe ka izlazu.

*
* *

Pomoćnik USA maršala, Virgil Erp, iz okruga Tombston, sledio je trag jednog jahača ka jugu. Jahač je bio visok, sivih očiju i pepe-

ljavo plave kose. Bio je odeven kao kauboj, sa širokim opasačem na bedrima i nisko obešena dva velika revolvera. Bio je to Fin Klanton, srednji brat. Jahao je ričana, neda-leko od puta kojim je išla poštanska kočija Tombston—Bizbi. Na tom putu je banda njegovog brata Ajka, u kojoj je Fin bio drugi po rang, često napadala poštanske kočije.

Ajk je uvek sve tačno i precizno planirao. Čak i to da sada Fin sam jaši prema Bizbiju. Vođa bande je znao da im je Virgil Erp za petama. Zbog toga je i odlučio da se razdvoje. Ajk je još pre dva dana, u toku noći, napustio ranč. Tom prilikom je i izbila svađa sa Bilijem, koji je pošto poto hteo da pođe sa njim.

— Ti ostaješ! — naredio mu je najstariji brat. — Jedan od nas mora da bude na ranču.

— Otac je ovde — uzvratio je mladić prkosno.

— I ti ćeš ostati.

Tako je i bilo. Na ranču su već navikli da čine ono što Ajk naredi. Fin je dobio zadatak da ode do Tombstona, projaši kroz grad, a onda tobož krene ka Bizbiju. Ajk je sumnjao u to da je Virgil Erp nešto isčeprkao i saznao o njihovoj sledećoj akciji, pa je hteo da ga odvuče što dalje od grada. Fin je, dakle, krenuo prema Bizbiju, pa je onda posle posete jednoj od obližnjih farmi, skrenuo oštro na istok. Virgil ga je sledio samo nekoliko milja, a onda je zastao. Konačno, on je bio jedan od Erpovih, pa prema tome ne toliko glup da proguta Ajkov mamac. Šta je banda ovog puta smerala, bilo mu je jasno. Samo nije znao gde će se

stvar odigrati. Napadi na poštanske kočije bili su sitni poslovi za bandu. Ajk je imao i krupnije zalogaje, kao što je, na primer, krađa čitavih krda iz Meksika. Virgil je mogao da čeka na teritoriji Tombstonskog okruga i spreči ovakvu akciju. To je već nekoliko puta i učinio. Međutim, daleko je bilo važnije dokazati da su životinje ukradene, a to je mogao samo ako ih uhvati na delu. Odavno je već Virgil sumnjao da Ajk krađe goveda preko, iza meksičke granice. Od Tombstona do Bizbija bilo je trideset milja, a odande do granice samo još jedanaest. Virgil je poslednjih nedelja često posećivo Bizbi i okolinu. Međutim, nijednom mu nije uspelo da doskoči bandi. Kad god bi se sa takvih putovanja vratio u Tombston, morao je da vidi iscerena lica Klantonovih ljudi, koji su sigurno znali da je zbog njih prevalio tolike milje. Na severozapadnoj strani Tombstona izgrađeni su veliki koral, u koje je smeštena stoka za vreme dok bi goniči u bezbrojnim krčmama spirali višijem ukus prašine. To je trajalo najviše dva dana. Kaubojški dani, kako su ih građani zvali, bili su strah i trepet za sve stanovnike, izuzev vlasnika krčmi i saluna. Zahvaljujući tome, Ajk Klanton je u svim vlasnicima pansiona, saluna i kockarnica imao saveznike. To je veoma otežavalo posao, Virgilu Erpu, a posebno činjenica da je šerif Behan bio prijatelj Ajka Klantona. Na neki neobjašnjiv način šerif bi nestao čim bi se Ajk pojavio, terajući goveda ulicom Alen. Sve to, a i još mnogo drugih stvari, nateralo je pomoćnika maršala da se vine u sedlo i pokuša što je pre

moгуće da uhvati bandu na delu, to jest pri krađi stoke. Ovo je bilo skopčano sa mnogim teškoćama. Virgilova nadležnost završavala se, jasno, na državnoj granici. Ovo što je sada hteo da preduzme, kao i raniji neuspešni pokušaji, bilo je na sopstvenu ruku. Na žalost, ni ovog puta nije imao sreće. Iako je Fin skrenuo sa puta za Bizbi, Virgil je nastavio u tom pravcu, tražeći trag drugog bandita. Kada i to nije uspeo, rizikovao je, prešao granicu i opet ništa. Kada je posle tri dana krenuo natrag u Tombston, ugledao je ispred kantine u Vila Verde, malom meksičkom graničnom mestu, konja koga je dobro poznavao. Bila je to siva kobila upadljivo kratkog trupa i dugačkih nogu. Virgil kliznu iz sedla i odvede svog ridana u senku. Oprezno se približio kantini. Kada je odgurnuo zavesu od perli na ulazu, ugledao je jednog jedinog čoveka za šankom. Bio je visok i odeven u odelo od lake smeđe kože. Opasač mu je bio načičkan mecima, a za njega pričvršćen revolver manjeg kalibra — trideset osam. Imao je neobično glatko lice, povijen nos i izrazito tamne oči, toliko tamne da su mu beonjače izgledale žućkaste. Bio je to Džon Ringold, koga su kratko zvali Džoni Ringo. Virgil priđe šanku i poruči viski, koji je ovde, blizu granice Sjedinjenih Država, bio dobrog kvaliteta. Kada je čuo glas kraj sebe, Ringo okrete glavu i trže se. Hitro je bacio novčić na šank i uputio se prema izlazu.

— Ringo!

Poziv pomoćnika maršala priko-
va ga u mestu.

— Šta hoćeš?

— Zamolio bih te da jednom prijatelju izručiš moj pozdrav.

— Kome to? — upita Ringo, još uvek se ne okrećući.

— Ajku Klantonu.

Tek tada se Ringo okrenou. Upitno je pogledao čuvara zakona.

— Šta to treba da znači Erp?

Debeli vlasnik, koji je stajao iza šanka, čuo je dva imena koja su ga trгла iz dremeža: Ajk Klanton i Erp. Poznavao ih je obojicu, to jest, znao njihova imena. Osim toga, bilo mu je poznato da je jedan od njih šef bande, a drugi čovek sa zvezdom iz Tombstona.

Dakle to je Virgil Erp, brat čuvenog Vajat Erpa iz Dodž Sitija.

Debeljuškasti vlasnik kantine u Vila Verde naže se preko šanka i upita:

— Jest li vi Virgil Erp?

— Da.

— Da nije Ajk Klanton možda u blizini?

— Pitajte ovog čoveka ovde. On to dobro zna.

Virgil iskapi svoj viski, plati ga, pa prođe zveckajući mamuzama pored Ringa napolje na ulicu. Zapahnula ga je nesnosna žega. Pakao, baš bi rado ostao još koji minut u kantini, gde je bilo prilično sveže. Međutim, to je bilo isključeno, jer nipošto nije smeo da dā Džoni Ringu priliku da se zakači sa njim. Osim toga, Ringo neće častiti ni časa. Pohitaće da opomene Ajka, ukoliko je doista negde u blizini. Kada je gradić ostao za njim, Virgil je obo snažno konja i u polukrugu ponovo obiša Vila Verde. Međutim, nigde nije primetio oblak prašine, niti trag nekog jahača. Pa nije možda lupež otišao dalje na zapad? Virgil potera već

zapenušenog konja prema severozapadu. Doista, pola milje dalje otkrio je Ringa, koji je galopom grabio putem prema San Pedru. Virgil zaustavi konja. Više mu se nije žurilo, jer je znao kuda se bandit uputio. A da ga sledi u po bela dana, nije baš bilo preporučljivo.

*
* *

Mrak se već spustio kada je pomoćnik maršala iz Tombstona ujahao u San Pedro. Iz jedne krčme dopirala je na ulicu žuto crvena svetlost. Virgil kliznu iz sedla i priđe prozoru krčme. Unutra je bilo mirno. Samo nekoliko ljudi pilo je čutke za šankom. Virgil je hteo da se udalji od prozora, kada iza sebe, na samom uglu zgrade, začu neki šum. Brzo se priljubio uz zid. Međutim, njegova tamna prilika morala se primetiti naspram belo okrećenog zida. Dvojica ljudi, koji su sada pojavili na uglu kuće, izgleda da ga ipak nisu primetili. Govorili su engleski.

— U redu je, Bat. Kada budeš preko, poruči Ajku da sam za njega nabavio divno veliko krdo goveda, no ovoga puta će morati da plati dva dolara više po grlu. Da li je Fin na ranču?

— Ne. Stari ga je poslao u Tafu. Tamo imaju nekog rodaka, koji im je nabavio nekoliko kotura bodljikave žice.

Posle ovog kratkog razgovora dva čoveka se razidoše. Jedan je uzjahao konja i napustio grad u severnom pravcu, dok je drugi ušao u jednu od obližnjih kuća.

Ne! Virgil Erp neće natrčati na ovakav providan mamac vođe ban-

de. Sigurno su ga ova dvojica primetila. Ako ništa drugo, morali su da vide njegovog konja pred krčmom. Zašto su se baš u trenutku, kada se on nalazio prislonjen uz zid, pojavili i tako glasno razgovarali? Ne, ne, to je suviše providno. Virgil obide kuću, u koju je zamakao jedan od sabesednika, i priđe joj sa zadnje strane. Zastao je kao ukopan. Na otvorenim vratima kapije stajao je čovek. Bio je visok, plećat, uzanih bedara, odeven kao Meksikanac. Crni prsluk, sa resama preko bele košulje, sombrero širokog oboda čizme bogato okovane srebrom i isti takav opasač. Uprkos tome, Virgil ga je odmah prepoznao. To bi mogao među hiljadama, bez obzira kako je odeven. Bio je to šef bande, Isak Klanton, u jugozapadnim državama poznat i ozloglašen pod imenom Ajk. Virgil nije bio mnogo iznenađen. Čak je podsvesno i sumnjao da je razbojnik baš tu. Klanton je užarena pogleda posmatrao pomoćnika maršala. Njegovo tvrdo, uglasto lice delovalo je pri bleđoj svetlosti fenjera mračnije i opasnije nego što je u stvari bilo. Oči su mu svetlele, ali mu se ni jedan mišić na licu nije pomerio. Virgil Erp nije ni pomišljao da prvi progovori. Beskrajni minuti su proticali. Konačno je ćutanje prekinuo vođa bande:

— Čekao sam te.

— Ne mogu reći da me to raduje — uzvрати čuvar zakona.

Klanton se resko nasmeja.

— Šta tražiš ovde?

— Treba da obavim jednu veoma važnu stvar — uzvрати Virgil nemarno.

— Učini to i gubi se — promrsi razbojnik.

— Biće mi za to potrebno nešto vremena, pa ćeš morati da dozvoliš da to potraje.

— Tvoja briga, bratac. Ali, ako mi se pri tom budeš našao na putu i omeo me u poslovima, Tombston više nećeš videti.

Bila je to otvorena pretnja ubistvom. Samo je bandit Ajk Klanton, na daleko čuven po hladnoći i bezočnosti, mogao da je tako mirno izgovori.

Virgilovo lice delovalo je gotovo vedro, dok je odgovarao:

— Tvojim pričama me nećeš oterati, a još manje tvojim jevtinim trikovima.

Bandit se podboči obema rukama.

— Mnogo rizikuješ svojom razmetljivošću, Erp. Hoću da te podsetim na to da ima veoma mnogo osnova da momku kakav si ti zavrnem šiju. Još bi te podsetio i na dolazak tvog brata Vajata u Tombston i na sve ono što je iz toga pristeklo. Njuškaš na pogrešnom tragu, Erp. Što pre to uvidiš, utoliko bolje po tebe.

— Zabluda, mister, ja sam na pravom tragu — rekao je Virgil i okrenuo se. Za njim se zaorio oštar smeh, a odmah zatim škljocanje metala. Virgil se baci ustranu i okrete sa već potegnutim revolverom.

Gledao je zapanjeno u bandita, koji je u ruci držao veliki štalski katanac i satanski se smeja. Bilo je to tipično za Ajka Klantona, da ne samo svoje protivnike, već uopšte ljude oko sebe, zbunjuje i doводи u nepriliku.

— Šta hoćeš sa tom pucaljkom,

Erp? Nisi na svojoj teritoriji, a ako se ovde ne budeš pristojno ponašao, pozvaću moje meksičke prijatelje da te nauče redu.

Virgil vrati revolver u futrolu.

— Ne budi tako samouveren, Ajk. Jednoga dana ću te ipak ščepati, a onda ti neće biti do smeha, u to ti se kunem.

— Gubi se! — prosikta razbojnik.

— Da. Upravo odlazim. Ali, koliko da znaš, opomenuo sam te, Ajk.

Virgilu je bilo jasno da mora da ostane u blizini gradića, iako je znao da Ajk Klanton tu kod granice, ima prijatelja koje može da poseti, što mu je uvek moglo biti opravdanje za boravak u tom kraju. Međutim, pomoćnik maršala je bio uveren da ti prijatelji vođi bande nisu baš bili prirasli za srce. Ovamo su ga doveli drugi razlozi, to jest poslovi. Mračni poslovi, koji su se kosili sa zakonom.

Virgil ovde nema šta da traži. Nalazio se u tuđoj zemlji, gde njegova zvezda nije važila. Poterao je riđana glavnom ulicom. Kada je stigao do poslednjih kuća, sa jednog neosvetljenog trema u susret mu pođe neki čovek. Stao je na pet jardi ispred njega. Virgil je jasno video da čovek drži ruke nisko kraj bedara i da mu s desne strane viri svetlucava, srebrom okovana, drška revolvera. Sasvim neočekivano, čovek podiže levicu i istog trenutka svetlucav metalni predmet zazvižda kroz vazduh prema jahaču. Pomoćnik maršala oseti tup udarac u levu gornju stranu grudi. Virgil se zanese od bola, a ruka mu kliznu ka revolveru. U tom trenutku, iza leđa mu zazvižda laso i kao

zmija omota oko mišice. Pre nego što ga je debelo uže povuklo iz sedla, uspeo je da povuče obarač. Bacač noža vide ispred sebe bljesak, a onda mu se olovo zari u levi lakat. Meksički bandit, Enriko Hernandez pade na kolena. Nikada više u životu neće moći da baca nož. Međutim, u istom trenutku, drugi napadač s leđa nemilosrdno povuče Erpa u prašinu.

*
* *

Gotovo u istom času ustala su od stola u „Oriental” salunu u Tombstonu tri čoveka s namerom da nepoželjnom maršalu iz Dodž Sitija obezbede mirno mesto na groblju, koje se nalazilo nedaleko od grada. Tim mračnim planovima bili su zaokupljeni Sirli Bil, koji je išao napred i braća Mek Loveri. Nekoliko minuta kasnije našli su se u dvorištu „San Hoze” pansiona. Bešumno, kao divlja zver, prišunjavao se Frenk Mek Loveri do štale. Podigao je vrata tako da zardale šarke ne bi škripale. Drumski razbojnik i revolveraš Frenk Mek Loveri sigurno nije bio plašljiv čovek. Međutim, kada se iz unutrašnjosti mračne štale začu neki šum, a zatim pojavi neka prilika, podišla ga je ledena jeza.

— To sam ja, Piket — začu se prigušen glas.

Frenk odahnu s olakšanjem. U to je Sirli Bil prišao vratima štale.

— Kako stoje stvari? — upitao je šapatom.

Vlasnik pansiona odgovori:

— Sve je u redu. Uđite unutra, tu nas niko ne može čuti.

Tri lupeža uđoše u štalu, gde ih

zapahnu oštar zadah amonijaka. Uvukli su se u jedan boks. Piket se tresao kao u groznici. Pakao, bilo mu je baš hladno oko srca. Znao je da ono što Klantonovi ljudi smeraju, predstavlja zločin najgore vrste. Prema njihovom planu, maršal Vajat Erpa ne bi imao nikakvu šansu da ostane živ.

— Ti ćeš ga pozvati u hodnik. Onog trenutka, kada se pojavi na vratima, ja ću pucati sa stepeništa. Frenk će biti na kraju hodnika, u udubljenju vrata, dakle iza maršalovih leđa. I on će odmah pucati.

— Zar nećete pri tom međusobno da se pogodite? — pitao je Piket uplašeno.

— Ne — odvrati Sirli Bil — to je potpuno isključeno. Ja ću stajati na stepenicama i pucati koso na vrata na suprotnoj strani...

Kada je Tom hteo da se umeša, Frenk se brecnu na njega.

— Ti ćeš ostati ispred kuće i gotovo. Konačno, treba da se obezbedimo da ne pobegne kroz prozor. A ti, Piket, stajaćeš iza Bila na stepenicama, ukoliko se ipak probije. Ne treba mu ostaviti ni jednu mogućnost. Jesi li spremio oružje?

— Da — uzvratil Piket drhtavim glasom i podiže sačmaricu.

Frenk kresnu šibicu i za delić sekunde osvetli pušku kratke cevi. Pre nego što se slabi plamičak ugasio, uzviknu Sirli Bil:

— Jesi li poludeo? Sačma u hodniku? Pa ta zrnca se rasipaju uzduž i popreko na sve strane. Na kraju ćemo sami sebe izranjaviti.

Stari je teško disao.

— Imam ja i revolver, ako treba.

— U redu, uzmi onda njega.

Tom je upitao nestrpljivo:

— Kada će se to dogoditi?

Brosius odgurnu malo vrata pa reče:

— Prošlo je jedanaest. Nigde nema ni žive duše. Možemo odmah početi.

Tom uze revolver u nepovređenu levicu i zavrte burence. Brat ga munu u rebra.

— Jesi li pametan? Taj momak čuje i kako šarke rđaju.

Tom se odšunja preko dvorišta i postavi pred kuću. Frenk i Sirli se uputiše ka kući. Piket se nečujno približi i otvori vrata. U hodniku je bilo mračno kao u rogu. Mali prozor na vratima, koja su vodila u dvorište, jedva je propuštao malo svetlosti spolja. Frenk je izuo čizme i kao mačka bešumno pošao uz stepenice. Kada je Frenk Mek Loveri stigao do svog mesta, Sirli Bil je četvoroonoške pošao gore. Čučnuo je u uglu hodnika, izvukao revolver. U tom trenutku otvorila su se vrata ispred kojih je u zasedi stajao Frenk Mek Loveri. Drška revolvera prozvižda kroz vazduh i svom žestinom se sruči na banditovu glavu. Čovek, koji je ovo izveo, prihvati razbojnika, kome su noge otkazale poslušnost. Neznatan šum, izazvan čitavom ovom operacijom, niko nije čuo, jer je vlasnik pansiona upravo opominjao:

— Pažljivo. Ovo je poslednji stepenik.

Sirli Bil je napregnuto osluškivao u hodniku. Piket glasno pozva Vajat Erpa. Niko se nije odazvao. Stari je pozvao još jednom. Ništa.

Čovek iz Misurija je odmah, čim se sumrak spustio, izašao iz svoje sobe i smestio se u drugu, koja se

nalazila nešto koso na suprotnoj strani hodnika. Smestio se u sobu ispred čijih se vrata bio pritajio Frenk Mek Loveri, pre nego što ga je maršal udario koltom po glavi. Nekoliko sekunda kasnije odgurnuo je onesveštenog bandita snažno prema vratima sobe koju je iznajmio. Sirli bil nije primetio da je Frenk onesvešten. Međutim, kada je svom žestinom tresnuo o vrata sobe u kojoj je mislio da se nalazi maršal, reagovao je munjevit. Čuo je zapravo samo tresak i počeo da puca u pravcu vrata. Maršal je sa neshvatljivom hladnokrvnošću krenuo duž zida hodnika i snažnim udarcem noge izbio oružje iz ruke banditu, koji je dotle pucao kao pomahnitao. Sirli Bil zaurla od bola. Bio je ipak dovoljno priseban i zamahnuo nožem na neprijatelja koji se tako neočekivano pojavio. Vajat izbeže vešto sečivo i levom pesnicom, svom žestinom pogodi Brosiusa u bradu. Ovaj se sunovrati naiznak niz uzane, zavojite stepenice. Vajat se okrete, potrča natrag hodnikom, oduze Mek Loveriju revolvere i vrati u sobu pred kojom je bandit stajao u zasedi. Izašao je kroz prozor. Kretao se uprkos mraku sigurno, jer je pre sumraka ispitao put, računajući sa eventualnim napadom bandita. Kada je sa krova jedne od šupa skočio u dvorište, primetio je da su ulazna vrata iz dvorišta odškrinuta, provirio je i ugledao pod-muklog vlasnika pansiona kako stoji na jednoj od gornjih stepenica. Džon Piket se uplašeno osvrtao, oko sebe, a onda sišao niz stepenice i, šunjajući se preko dvorišta i zamakao u štalu.

Vajat je čekao. Bio je veoma ra-

doznao da sazna šta smeru pod-mukli Piket. Nije morao dugo da čeka. Uskoro se pojavio iz štale noseći, na Vajatovo krajnje zaprepašćenje sačmaricu. Maršal ga je sledio bešumno kao mačka. Na samom početku hodnika podigao je pušku i uperio je na telo razbojnika skrupčano u dnu stepeništa. Vajat nije verovao svojim očima.

— Samo trenutak, mister Piket. Tamo ispod stepenica leži vaš prijatelj Brosius. Na sam na vašem mestu, dobro bih razmislio pre nego što mu napunim telo olovom.

Vlasnik pansiona je stajao kao okamenjen. Nije smogao snage čak ni da se okrene. Maršal ga dograbi za mišicu i grubo okrete.

— Gde je treći lupež?

Piket je hvatao vazduh. Vajat mu istrže pušku iz ruku.

— Gde je Tom Mek Loveri? Govori, dedice, inače ću zaboraviti na tvoje godine!

— Napolju, mister Erp, čeka na ulici.

Vajat se vrati u dvorište i pritrča kapiji.

— Tom! — vikao je. Pokupi svog brata i svog prijatelja Brosiusa.

Iz senke iskoči čovek sa revolverom u ruci i potrča ka sredini ulice. Tom Mek Loveri nije ni pomišljao da puca. Jurio je prema ulazu u pansion i grubo gurnuo vrata nogom.

— Frenk? Šta je... s njim?... — bandit je isprekidano disao. — Jeste li ga ubili?

Maršal huknu.

— Budi oprezan s tim izrazom, Tom.

Bandit je dahtao kao pas.

— Ako ste ga ubili, Ajk Klanton

će vas raskinuti u komade. Frenk je bio njegov najbolji čovek.

Maršal samo odmahnu glavom, okrete se i ode.

*
* *

Virgil nije znao koliko je dugo ležao onesvešćen u prašini. Kada je otvorio oči, nad njim se prostiralo zvezdano nebo. Desno do njega stajao je konj, a levo fasade poslednjih kuća gradića San Pedro. Uzdišući, oslonio se na desni lakat. Pri tom pokretu osetio je oštar bol u grudima, kao ubod igle. Virgil se sa naporom sećao napada. Tamo preko stajao je čovek koji ga je gađao nožem što znači da je čovek, koji ga je lasom skinuo, bio iza njega. Ali, gde je sada konopac? Ruke su mu bile slobodne. Najverovatnije su lupeži mislili da je mrtav, pa nisu hteli da se odreknu svog lasa. Virgil je opipavao grudi. Rana je bila prilično visoko. Uprkos tome mora odmah da potraži lekara, inače je izgubljen. Kraj leve ruke stajao mu je revolver koji je vratio u opasač, a onda se, škrgućući zubima od bola, uspravio i dovukao do prve kuće. Pred očima mu se sve mutilo, tako da se u hodniku sručio i ostao da leži nepomično, paralizovan od bola. Vrata prema hodniku se otvoriše i na njima se pojavi žena. Kada je ugledala zgrčenog čoveka na podu, pritisla je grudi rukama i vrisnula. Na to je istrčala mlada devojka noseći lampu u ruci. Osvetlila je čoveka na podu, a onda dodala lampu starijoj ženi i odvukla ranjenika u sobu.

Pomoćnik maršala iz Tombstona ležao je pritiskujući desnicu na le-

vu stranu grudi. Nad sobom je ugledao lice crnokose, tamnopusle lepote sa bademastim očima, crnim kao ugalj.

— On je ranjen, majko. Moramo mu odmah pomoći — rekla je špan-ski.

— Spremiću vruću vodu — odgovori stara.

Virgil je sve razumeo. Kada se devojka ponovo nagla nad njim, da mu otkopča košulju, s mukom je progovorio:

— Moj konj, gospodice, stoji na polju na ulici.

Devojka klimnu glavom.

Nemojte brinuti, senjor. Odmah ću ga uvesti u dvorište.

Devojka istrča i uskoro se vrati. U ruci je držala metalnu šestokraku zvezdu.

— Ležala je kraj konja.

Virgil je ćutao.

— Pripada li vama? — Bila je uporna.

— Da!

Do tada srdačno i zabrinuto lice devojke, postade namrgođeno.

— Vi ste dakle, policajac?

U to je ušla stara žena iz sporedne prostorije.

— Voda će odmah biti topla, Mireta.

Devojka nije odmah odgovorila.

— Šta ti je?

— On je maršal.

Debeljuškasta žena ljutito priđe ranjeniku.

— Pa šta? Zar smatraš da mu zbog toga ne treba pomoći? To je naša dužnost. To što je tvoj otac ubijen na granici...

— Pst — učini Mireta i stavi majci brzo ruku na usta. Virgilu je bilo jasno da se nalazi u kući ubijenog bandita.

— Hajde, brzo mu raskopčaj košulju — naredi žena. Mireta poslušala. Očistile su mu ranu i stavile zavoj. Pod ovakvim uslovima, verovatno ni lekar to ne bi veštije učinio. Pošto mu je žena dala dobar gutljaj rakije, Virgil se malo uspravi.

— Gde je moj konj, senjorita?

— U dvorištu, vezala sam ga.

Virgil je pokušao da sedi u postelji, ali mu se od slabosti okretalo pred očima.

— Device! — uzviknu žena. — Morate da ležite mirno.

— Ne mogu.

— A zašto ne možete?

Pomoćnik maršala nije ništa odgovorio. Bacio je pogled po sobi, koja je bila više nego siromašna. Očigledno da glava kuće, Miretin otac, nije stekao bogatstvo idući stramputicom, ali je zato izgubio život.

Devojka ga upita direktno:

— Šta tražite vi ovde, senjor?

— Sledio sam jednog bandita.

Mireta ustuknu, a starijoj ženi se sa usana ote krik:

— Jednog bandita?

— Da! Vođu razbojničke bande koji napada u Arizoni poštanske kočije, ubija svakog ko mu stane na put, krade ovde u Meksiku goveda i prebacuje ih preko granice.

— Ajk — ote se staroj ženi.

— Majko! — devojka buknu. — Senjor, morate da odjašite. Morate, Ajk je u gradu.

Virgil podiže glavu. Krupne graške znojale su mu čelo.

— Znam, senjorita, ništa mi novo niste rekli. Gore, kod krčme, razgovarao sam sa njim.

— Vi ga sledite, a kažete da ste razgovarali sa njim?

— Da. Kad sam završio razgovor, odjahao sam dalje. Tada je blizu vaše kuće, jedan čovek bacio nož na mene, a drugi me iza leđa lasom skinuo iz sedla.

— Sveta device! — uzviknu majka. Čerka procedi kroz zube:

— Morate da odjašite, mister...

— Erp — završi pomoćnik maršala iz Tombstona rečenicu.

Obe žene su ga gledale razrogačenih očiju.

— Vi... vi ste Vajat Erp? — pomuća devojka.

— Ne, samo njegov mlađi brat, Virgil.

— Virgil Erp! Ja vas poznajem. Vi ste u Tombstonu pomoćnik maršala.

Virgil se pridiže. Rakija ga je malo okrepila. Pogledao je mladu Meksikanku pravo u oči.

— A vi poznajete Ajka Klantona?

— Si — devojka obori pogled.

— U redu, odjahaću i zahvaljujem vam na pomoći.

Devojka reče žustro:

— Ne. ostanite ovde. Vi hoćete da ga ubijete...

— Ja vas ne razumem, Mireta.

Majka je popravljala postelju na kojoj je Virgil ležao i promrsila kao uzgred:

— Možda bi bilo bolje da je mrtav. On ti neće doneti sreću.

Pomoćniku maršala sve je bilo jasno. Sjajnočka lepotica bila je banditova ljubavnica, ili jer bar bila zaljubljena u njega.

Majka lepe Mirete otvorila je srce:

— Već godinu dana trči za tim momkom. On je i ne vidi. Nije sa njim progovorila ni reč. Ljudi

nam se smeju. Ajk Klanton! Kao da bi veliki Ajk Klanton obratio pažnju na malu ćerku ubijenog krijumčara i lopova. Njega interesuju druge stvari i druge osobe. Dole u kantini, na primer, lepa Lolita. Kad zaigra pred njim, zabavlja sve ostalo.

Virgil je trljao bradu. U lep sos je ovde uleteo. Devojka ga uhvati za mišicu i pogleda suznih očiju.

— Senjor Erp, ne smete ga ubiti. On je... on je...

— Šta je on? — brecnu se stara. — Lupež je on, bandit, danguba. Dok drugi ljudi rade, sedi u krčmi, kocka se i opija. A noću, gde li se samo noću muva?

— Možda je kod Lolite — reče devojka teška srca.

Majka se na to resko nasmeja.

— Kod Lolite? Ne. Ni ona nije dovoljno zanimljiva za čoveka kao što je Ajk Klanton. Noću on ima važnija posla, nego da se bavi zaljubljenim glupačama.

— Na primer? — upita Virgil hitro.

Žena se okrete i poče ponovo da posluje oko postelje. Virgil je znao dovoljno. Dakle, to je bilo stecište Klantonove bande sa meksičke strane. Najverovatnije je ceo gradić držao u vlasti. Ovako oštre reči, kakve je izgovorila stara Meksikanka, sigurno se ne izgovaraju otvoreno u pograničnom gradiću u kome Ajk Klanton drži vlast u svojim rukama. To što se lepa tamnoputa devojka zaljubila u ovog bandita bila je ironija sudbine. Virgil poče oboren glave u hodnik, a Mireta za njim.

— Senjor Erp, ja znam da ste vi jedan od najopasnijih strelaca.

— Verovatno ste me opet zame-

nili sa mojim bratom, Mireta — pokušavao je da je umiri.

— Ne. Ja vas ne zamenjujem sa Vajatom. On je gore u Dodžu. Mi smo ovde o vama dosta slušali. Ja znam da se vi borite za zakon.

— Ah — prekide je pomoćnik maršala — dakle vi to znate?

— Pa ipak, ja ga volim iznad svega. — Onda je dodala ustežući se: Senjor, mi smo vam pomogli.

Virgil se okrete. Još uvek mu je čelo bilo orošeno znojem. Rana od noža, koja srećom nije bila duboka, nije ga toliko mučila kao bolovi i tutnjanje u glavi posle pada sa konja.

— Samo recite, senjorita.

— Ja vas molim da ga ne ubijete.

— Ja i nemam nameru da ga ubijem, Mireta. Ali ga moram sprečiti da ovde krađe goveda i tera ih preko granice. To je samo jedno od nedela zbog koga sam ga sledio.

— Ali, vi ste govorili sa njim.

— Da, a njegov odgovor ste videli.

— Znači, vi mislite da vas je on ranio i zbacio sa konja?

— On? — Virgil se prezrivo nasmeja. — Ne. Takvom se naporu on sigurno nije izlagao.

— Onda, znači, mislite da je nekome naredio da to učini.

— Sasvim sigurno je tako bilo. U Vila Verde sam video jednog od njegovih ljudi, Džoni Ringa.

Devojka lako kriknu:

— Džoni?

— Dakle, i njega poznajete. U redu, onda nema više šta da vam pričam. Kada budem ponovo došao u San Pedro, doneću vam nešto lepo iz Tombstona, senjorita, u znak zahvalnosti.

— Ti više nikada nećeš stići u Tombston — zagrme glas sa ulice i odjeknu pucanj. Nagonski, pomoćnik maršala se baci u stranu i gotovo u istom trenutku njegov revolver bljunu vatru. Međutim, strelac se blagovremeno bio priljubio uz zid i izbegao pogodak. Trenutak kasnije čuo se samo odjek koraka napadača, koji je bežao niz ulicu. Virgil se okrenuo. Na vratima kuhinje je stajala žena, a ispred nje ležala je Mireta. Iz ugla usana tekao joj je tanak mlaz krvi. Metak je pogodio u srce, tako da nije bilo nade.

— Lekara — vikala je stara žena drhtavim glasom. — Moram odmah da dovedem lekara. Skupila je krajeve suknje i potrčala preko ulice.

Virgil kleče pored nesrećne devojke, koja u tom trenutku otvori oči. Pogled joj je bio staklast.

— Zar ne, senjor, vi ga nećete ubiti?

Virgil odmahnu glavom i ako mu se srce stezalo. Na samrtnički bledom devojčinom licu zaigrao je osmeh, a onda joj glava klonu u stranu.

Mala Mireta Kortezo bila je mrtva.

Virgil ustade i zatvori vrata. Sa ulice su se čuli glasovi. Znao je dobro španski, pa je tako razumeo svaku reč.

— To je onaj prokleti Gringo što je malo pre bio u krčmi. Ustrelilo je devojku. Ona, majka je to rekla.

Povici besa i negodovanja pratiše ove reči.

Užurbani koraci bili su sve bliži. Pomoćnik maršala potrča prema vratima koja su vodila u dvorište. Mireta mu je vezala ruku tako da je mogao da se kreće do pojila.

Virgil se vinu u sedlo i napusti dvorište. Mali gradići u gornjem Meksiku bili su u ono vreme tako građeni, da su se sastojali od jedne jedine, široke ulice, sasvim slično gradovima preko u Sjedinjenim Državama. Virgil je poterao konja duž kuća, ali sa zadnje strane, sve do krčme. Tu u blizini je pre nepunog sata govorio sa Ajkom Klantonom. Bila je to velika bela kuća, sa prostranim dvorištem. Virgil kliznu iz sedla. Mala, sporedna kapija nije bila zaključana. Ušao je u dvorište. Ovde je ponovo mogao da čuje uzbuđene glasove sa ulice. Prešao je polovinu dvorišta, kada iznenada ugleda pred sobom čoveka. Bio je to vođa bande.

— Ajk!

Poziv odjeknu dvorištem i lupež se naglo okrete. Lagano, do na tri jarde, Virgil je prišao Klantonu.

— To što si me na tako podmuкао način izbacio iz sedla, raspravićemo kasnije. Ali, to što je tvoj lupež ustrelilo nedužnu devojku, za to ćeš odgovarati pred sudom!

— Još samo jednu reč, Erp, pa ćete na moju komandu moji ljudi rastrgnuti na komade.

Divlji bes obuze mladog čuvara zakona. Ustremio se obema pesnicama i tresnuo po sred lica bandita. Ajk Klanton je uzvratio udarce. Borba je neko vreme bila ravnopravna, sve do trenutka dok užasan udarac vođe bande nije prilepio Virgila uz zid. Osećao je da mu noge otkazuju poslušnost. Klanton je to, jasno, pokušao da iskoristi i ustremio se na protivnika.

Uzviknuo je prodorno i ustremio se na Virgila, glave uvučene u ra-

mena. U poslednjem trenutku se mladi pomoćnik šerifa iz Tombstona izmakao da izbegne udarac, tako da je vođa bande svom žestinom naleteo na zid. Kliznuo je onesvešćen.

Virgil se brzo povratio. Uhvatio je svog protivnika i vukao ga kroz dvorište do male sporedne kapije. Hteo je da ga povede. Međutim, Ajkov glasni poklič čulo je nekoliko ljudi iz njegove bande. Odjeknu li su povici a zatim užurbani koraci. Pustio je onesvešćenog bandita i trčao koliko ga noge nose ka izlazu. Bacio se u sedlo.

Sada su se koraci čuli u dvorištu. Neko je otvorio i malu kapiju na začelju.

— Hej, šta se ovde dešava? — zaorio se glas, koji je Virgil dobro poznavao. Bio je to glas Džona Ringa hrapav od duvana i viskija.

Virgil je pritajio dah. Bio je srećan što se ni njegov riđan nije oglasio. Da su ga lupeži primetili, sigurno bi ga ustrelili kao psa.

Galama u dvorištu postajala je sve jača. Banditi su se okupili oko svog onesvešćenog vođe. Neki su govorili španski.

— On je mrtav! — odjeknuo je dubok bas.

— Stilvel — promrsi Virgil sebi u bradu. — Frenk Stilvel. Prokletstvo! Cela razbojnička elita Arizone se izgleda ovde okupila u malom meksičkom graničnom gradiću.

— Da, mrtav je — uzviknu drugi lupež, čiji je glas Virgil takođe poznao. Bio je to Indian Čarli, drumski razbojnik, član Klantonove bande.

— Mrtav, — pomisli mladi čuvar zakona. — Kada bi bar bio mrtav.

Uspeo je da neprimećen napusti grad. Nije pomišljao da ode daleko, jer je hteo da uhvati Ajka na delu.

*
* * *

Šerif Behan je upravo hteo da pođe na počinak, kad neko zakuca na prozor. Mrzovoljno se dovukao do vrata i upitao, pre nego što je otvorio:

— Šta je bilo?

— Imam još nešto da javim — čuo je na svoje užasavanje glas Vajata Erpa.

Kašljucajući je odvratio:

— Dođite sutra. Sada spavam.

— Izveštaj ćete primiti odmah, a ne sutra, Behan.

— Šta vam pada na pamet, Erp? Konačno, ja ovde nisam radi vas.

— Baš bih voleo da znam zbog koga ste, u stvari, ovde, Džoni Behan. Napred, otvarajte, ili ću vam razvaliti vrata.

Ma koliko je mrzeo ovaj način i ton, sa ljudima Behanovog kova se nije moglo drugačije. Šerif je hitro skinuo rezu i odškrinuo vrata.

— Šta je to tako hitno?

Vajat otvori grubo širom vrata.

— Rekao sam vam da hoću da podnesem izveštaj.

— Sada je gluvo doba noći. Vreme u koje ja više ne primam ni izveštaje ni dostave — pokušavao je Behan da uzmiče.

— Da, da — govorio je Erp podrugljivo. Danju vam je sparno. Neki ljudi su vam suviše stari da biste obraćali pažnju na njihove izjave, drugi pak suviše mladi da budu odgovorni za svoje postupke. Šta vi uopšte mislite? Zašto priimate novac?

— To je moja stv...

— Zabluda! — prekide ga maršal grubo. — Uopšte nije vaša stvar. Sedite brzo i pišite.

Šerif nije imao snage ni volje da se protivi i odupire opasnom maršalu iz Dodž Sitija. Mrmljajući i psujući sebi u bradu, seo je za pisaćići sto, uzeo pero hartiju i mastilo i nabrao obrve.

Vajat je diktirao potpuno zbunjeno šerifu izveštaj o podmuklom napadu u pansionu San Hoze. Pero je škripalo po papiru.

— Jeste li sve zapisali?

Behan klimnu glavom.

— U redu. Pročitajte još jednom sve, možda ćete nešto naučiti.

Vrata se sa treskom zatvoriše za maršalom.

*
* *

Pre podne su ljudi u Tombstonu ustanovili da je čovek iz Misurija, koji je bio za njih pravo čudo, jer metak kao da ga nije pogađao, iznenada iščezao iz grada. Vajat je još u toku noći, posle posete šerifu, otišao u Bizbi da se kod jednog poznanika raspita o svom bratu Virgilu. Ostao je dva dana na putu, a onda se vratio u Tombston. Bilo je veče kada je sa jugoistočne strane ujahao u ulicu Alen.

Tamo gde se peta ulica spajala sa ulicom Alen, stajalo je više ljudi u grupama. Iz dva saluna dopirala je svetlost, tako da ih je mogao videti.

Vajat je upravo stigao do „Oriental” saluna, kada se sa pločnika začu uzvik.

— Grom i pakao! Tvor je opet ovde.

Bio je to glas Sirli Bila.

— Erp, prokleta sićnice, treba da uredimo jednu stvar.

Lupež se izdvojio iz jedne grupe i pošao prema sredini ulice. Međutim, Vajat je jahao dalje. Na to bandit podiže kolt, koji je na nefer način držao pripremljen u desnici i opalio metak na jahača. Metak zaseče kožni kaput na rukavu. Maršal naglo zaustavi konja, sjaha i povede životinju prema prečki na suprotnoj strani ulice. Razgovor oko njega je umukao. S leve strane, sa trema šerifske kancelarije, zaorio se Behanov glas:

— Nebesa, opet je došao! I opet se ovde puca. Erp, ja ću vas zatvoriti ukoliko se odmah ne smirite!

Vajat nije obraćao pažnju na njega, jer je motrio na revolveraša.

Sirli Bil sada nije mogao da obezbedi čoveka koji bi Erpu zašao iza leđa, pošto nije znao kada će se ponovo pojaviti u gradu. Međutim, takav lupež se sam stvorio. Odmah je bez poziva stao iza Vajat Erpa na sedam jardi, nešto malo sa strane. Bio je to Bob Kleborn, čije je lice podsećalo na pticu grabljivicu. Bila je to vraška situacija, najgora u kojoj se do sada maršal našao u Tombstonu. Bilo je mračno. U svakom slučaju teško je bilo primetiti strelca iz zasede. Okupljeni ljudi su se brzo razišli, ne obraćajući pažnju na čoveka koji se upravo sakrio iza bačve za kišnicu. Bandit Kleborn je slučajno izašao u tom trenutku iz „Kristal” saluna, kada je čuo izazov Sirli Bila. Odmah je zauzeo poziciju. Znao je da ga ni plamen iz cevi ne može odati, jer je taj deo bio jako osvetljen iz lokala.

Sirli Bil je po svemu sudeći popio koju čašicu više. Nije bio baš pijan i to mu je svakako dalo hrabrosti da izaziva maršala. Šerif je ponovo viknuo:

— Vajat Erp, ja vam naređujem...

— Zaveži, Behan! — Već sam ti rekao da ću se o svojoj koži sam brinuti. Ovaj ljigavi revolveraš već po četvrti put pokušava da me pošalje na onaj svet. Konačno, na šta da čekam? Da me likvidira? Napred, banditu, pripremi se.

— Ubistvo! — urlao je Behan.

Na to sam bandit okrete glavu i brecnu se na šerifa:

— Zaveži, Džon. Tog psa nećeš oterati s vrata. To ja moram za sve vas da učinim.

Behan poslušno zamače u kancelariju, kao i uvek, uostalom. Iza zavesе posmatrao je ulicu. Imao je dobar pregled, pošto su se ljudi razišli.

— Napred, Sirli Bil, šta čekaš? Malo pre ti se veoma žurilo da stigneš na groblje.

Bandit je postao neodlučan. Osećao je kako iznenada počinju da mu se znoje dlanovi. Prokletstvo, biće ismejan ako ne potegne oružje, koje je trenutak ranije vratio u opasač:

— Građani Tombstona, ja nemam nameru da ovde ustrelim jednog uglednog čoveka. On je čuveni strelac, vi to znate. Međutim, suviše sebi dozvoljava i naša je dužnost da Tombston očistimo...

— Vi mora da ste poludeli, čoveče — umeša se iznenada sedokosi čovek. Stajao je na ivici trema „Kristal” saluna i podigao obe ruke. Ljudi, nemojte dozvoliti da vas

ovaj pijanica pravi ludim. Vajat Erp je čovek zakona.

Sirli Bil je pokušavao da navdiče novinara, Džona Kluma.

— Šta hoćete, ljudi? Hoćete li da ovog pobesnelog psa izbacim iz čizama, ili ćete dozvoliti da vas i dalje maltretira?

— Napred, Bil!

— Likvidiraj ga!

— Dosta nam je Erpa!

— Pucaj, Bil!

Dovikivale su pristalice bandita.

Bandit se uspravi, zabaci glavu dok mu se košulja napela preko maljavih grudi.

— Evo, čujete, Klam! To je volja građana Tombstona.

— Građani Tombstona — rugao se novinar. — To su lupeži razbojnici, pijanice, dangube, vaši prijatelji, Brosius Sirli Bil. Ako bi maršala ovde ustrelili, bilo bi to ubistvo. Otvoreno ubistvo. Šta bi to za naš grad značilo, to vi plitkoumni volovi ne možete shva...

Sirli Bilu se koit iznenada stvorio u ruci. Pucanj zagrne i skide novinaru šešir s glave.

— Da, to umeš Brosius — povika Klam van sebe od besa. — Ali, kada na otvorenoj ulici treba da dođe do dvoboja sa ovakvim čovekom, kakav je maršal, onda...

— Treba svoje trule zube da držiš stisnute, novinski pacove. Inače ćeš umreti pre njega!

Vajat okrete glavu.

— Veliko hvala, mister Klam. Nemojte se brinuti zbog mene.

Brosijus je još uvek držao revolver u ispruženoj ruci. Klam skoči na ulicu i potrča prema Sirli Bilu.

— Vрати revolver u opasač banditu! Ili možda misliš da mi ne vi-

dimo da ti je još u ruci? Kada već čovek, kakav je Vajat Erp, stoji prema tebi, i kada je ulica puna tvojih pajtaša, hoćemo bar da vidimo kako padaš.

Brosijus vrati kolt u opasač i proguta pljuvačku. Nebesa, šanse mu baš nisu sjajne. Lupež se ustremi na novinara. Dva puta veliki revolver u maršalovoj levici bljunu vatru. Meci su podigli oblačiće prašine uz samu ivicu čizama Sirli Bila. Brosius zastade kao ukopan.

— Vрати se na svoje mesto! — naredi maršal.

Prijatelji su ohrabrivali Sirli Bila.

— Sirli, uspećeš da ga središ. Mi stojimo iza tebe, a on je sam. Moraš uspeti!

Bandit obori glavu i ruka mu munjevito kliznu nadole. Tri pucnja zagrmeše ulicom Alen. Sirli Bila kao da je pogodio težak kamen. Okrenuo se oko sopstvene ose i grčevito dohvatio za desnu pogođenu mišicu. Još nešto se dogodilo: na užasavanje svih prisutnih, sa trema „Kristal” saluna, lagano kao marioneta, padao je jedan čovek i ostao da leži licem zagnjurenim u prašinu. Džoni Behan izlete ispred kancelarije. Zbunjeno je gledao čas levo, čas desno. Sirli Bil je stajao i dalje na nogama, držeći se za ruku, a preko ispred saluna, ležao je čovek u prašini.

— Erp, — vikao je šerif. — Eto vidite šta ste uradili. Ustrelili ste jednog čoveka. Svog protivnika ste promašili, ali ste zato pogodili nedužnog čoveka na tremu.

— Ja sam ispalio jedan jedini metak — reče Vajat odlučno.

— Laž — urlao je Tom Mek Loveri, gurajući se kroz grupu ljudi.

— Dva puta je pucao, u to mogu da se zakunem.

— Tišina — vikao je Behan histrično.

— Ispalio je samo jedan metak — vikao je novinar Klam.

— Morao je dva puta da puca — tvrdio je šerif stupajući na ulicu. — Prvim metkom je pogodio čoveka s trema, drugo zrno je dolutalo do Sirlija.

Ove reči bile su čak i za bandita Brosiusa besmislene. Zbog toga se brecnuo na šerifa:

— Zaveži već jednom, Behan, ti si potpuno idiot, toliko da znaš!

Tom Mek Loveri je nadjačao sve ostale.

— On je ubica, ljudi, jedan pogani, podmukli ubica. Ovog nedužnog čoveka je hladnokrvno...

— Nedužnog? — začu se glas koji je dolazio s kraja pločnika. Glas koji je ljudima u ulici Alen ulio jezu.

Vins Lorens, stari sedlar, kasnije se kleo da mu se koža pretvorila u guščiju, a Li Henderson da je osećao kako mu svaka dlaka na glavi stoji uspravno. Džoni Behan kao da se pretvorio u kamenu statuu kada je čuo glas. Nije smeo ni da okrene glavu i pogleda čoveka koji je to uzviknuo. Uostalom, nije ni morao. Znao je tačno čiji je to glas, kao, uostalom, i sedlar i berberin. Poznavali su ga svi, izuzev Sirli Bila i braće Mek Loveri.

Stupio je sada na ulicu do čoveka koji je nepomično ležao u prašini. Svetlost sa poslednjih prozora „Kristal” saluna obasjala je njegovo izduženo blede lice. Bio je visok i mršav. Nosio je crno odelo po poslednjoj modi, blještavo belu

košulju sa riševima i crnu somot-sku mašnu. Čizme su mu, uprkos prašine, koja je pokrivala ulicu, bile izglaçane. Nije se videlo da je naoružan. Sa uzano lepo krojenog lica gledao je par svetlih, ledenih očiju. U ulici Alen vladao je tajac.

Džon Klam, koji je takođe po-smatrao stranca i, jasno, poznavao ga, upravo je razmišljao šta je osim pojave moglo još da stanovnike Tombstona tako strahovito uplaši, gotovo paralise.

Opet je Tom Mek Loveri bio onaj koji je smatrao da treba da se istakne i izbije u prvi plan.

— Šta hoćete čoveče? Gubite se!

Frenk munu svog brata. Nije se baš osećao ni sigurno ni lagodno pri pojavi ovog stranca. Možda je taj čovek sudija, koga ovde svako poznaje izuzev njih dvojice.

Stranac udostoji Mek Loverija samog jednog prezrivog pogleda, a onda se naže nad čoveka u prašini i iskusnim pokretom ga okrete na leđa.

„Lekar možda?” razmišljao je Frenk Mek Loveri. Kada je stranac podigao glavu, prikovao je pogled za šerifa.

— Helo, mister Behan!

Čuvar zakona uzmače kao pred otrovnicom. Mlađi Mek Loveri nije obraćao pažnju na bratovljevu opo-menu, već je prišao nekoliko ko-raća bliže strancu.

— Šta hoćete, čoveče? Zar vam nisam rekao da se gubite odavde? Ko ste vi uopšte?

Stranac ga ledeno odmeri.

— Moje ime je Holidej.

Frenk je odmah shvatio. Nebesa, pa to je Dok Holidej, pakleni Holidej. A Tom, taj praznoglavi momak

je bio na ozbiljnom putu da se za-kači sa njim.

— Holidej? — ponovi mladić. — Dok Holidej?

— Nadam se da vam to nije ne-prijatno — odgovori Holidej uz osmeh, koji bi čašu vode pri žar-kom suncu Arizone pretvorio u led.

Sada je i Vajat Erp prišao, izme-njao kratak pogled sa kockarem i nagnuo se nad čovekom u prašini. Uz dvojicu slavnih ljudi našao se odmah, jasno, i novinar.

— Dok Holidej! Pakao, vi doista imate talenta da dođete u pravom trenutku. Onda je pogledao Kle-bornu i upitao:

— Da li je mrtav?

— Kockar odmahnu glavom. Sta-ri doktor Bejker se progurao do čoveka koji je ležao, čučnuo, pre-gledao ga, a onda odozdo pogledao Holideja.

— On ima jedva vidljivu ogrebo-tinu na levoj slepoočnici.

Sirli Bil se obrati kockaru.

— Vi ste, dakle, Dok Holidej?

— Da, a vi možete biti samo Bil Brosijus.

Bandit se nasmeja usiljeno.

— Vi ste skinuli momka sa tre-ma?

— Da.

— Znate li, takođe, ko je on — pitao je dalje Brosius.

— Da.

— Onda je to lepa parada. On je, naime, Bob Kleborn. Smatram da neće ispiti mnogo viskija pre nego što vas sa nogama napred iznesu iz grada.

— Nadajmo se da se jadni mo-mak neće otrovati alkoholom uz-vrati Holidej hladno.

Vajat Erp odgurnu Brosiusa grubo ustranu i obrati se šerifu:

— A sada me slušajte pažljivo, mister Behan! Ako me samo još jednom bilo ko od ovih džentlmena napadne, vratiću mu istom merom.

Šerif, a i svi ostali u gradu, znali su dobro šta to znači kada maršal Erp plaća istom merom. Značilo je naime to, da se onaj ko ga bude napao, neće izvući samo sa povređenim rukama ili nogama. Sirli Bil i braća Mek Loveri odvukli su se pokunjeno niz ulicu. Bob Kleborn je uskoro došao svesti. Da je raskrinkan kao strelac iz zasede, odmah mu je bilo jasno. Posmatrao je lekara žmirkajući.

— Zar je i mene i Sirlija pogodio?

Lekar se nasmeja.

— Nisi imao sreće, momče. Holidej je bio u blizini.

Dugonogi Kleborn podskoči kao da ga je ujeo otrovni pauk.

— Ko?

— Dod Holidej — ponovi lekar. Po tonu se osećalo da uživa u banditovom iznenađenju i strahu. Kleborn opipa glavu i otkri flaster koji mu je lekar zalepio.

— Grom i pakao, on me je pogodio u glavu.

— Divno vas je okrznuo. To staje dva dolara.

— Šta?

— Dva dolara, rekao sam, mister Kleborn.

Momak se osvrte. Na šest jardi od njega stajao je Vajat Erp, a kraj njega stranac.

— Je li to onaj što stoji uz maršala — upitao je bandit tiho.

— Da, a sada novac na sunce!

Lupež nije imao kud. Doktor Bej-

ker strpa dolare u džep i ode bez pozdrava. U to Vajat priđe Holideju.

— Helo, Dok.

— Helo, maršale.

Srdačno su se rukovali.

— U Dodžu je iznenada postalo tako dosadno — objasni kockar, paleći cigaru.

— A, ovde tako bučno — dopuni ga čovek iz Misurija — Budući da vi volite larmu...

— Ne — kockar se nakašlja suvo — ne volim baš galamu ali smatram da i tišina može da ubija.

— Jeste li došli večernjom poštanskom kočijom?

— Da. Podmukli strelac je bio u njoj. Imao sam, dakle, prilike da ga malo posmatram.

— Ko je on?

— Bob Kleborn, Klantonov prijatelj. To mi je ispričao uz put. Više mi nije trebalo ni da saznam.

— Gde ste uopšte bili sve vreme dok pucnjava nije počela? Ljudi vas izgleda do malo pre uopšte nisu videli u gradu. A u Tombstonu niste tako nezapažena osoba.

Bio sam napolju kod Frederikovog korala. Tamo sam izašao iz kočije. Kada je Brosius izleteo na ulicu, ja sam upravo krenuo u Virgilovu kancelariju. Onda sam opazio svog saputnika kako promiče nedaleko od mene. Potegao je kolt kad ste stupili na ulicu.

— Džon Klem je u pravu. Vi doista imate izuzetan talenat da se pojavite u pravom trenutku.

— Ovde je na sve strane gužva?

— Tako nekako.

— Gde je Ajk?

— To bih i ja voleo rado da saznam.

— Je li mu Virgil za petama?

— Izgleda da jeste. Saznao sam od jednog poznanika u Bizbiju da su Klantonovi odjahali prema granici. Virgil je sigurno krenuo za njima. Ajk, po svemu sudeći hoće opet da ukrade veliko krdo goveda.

— Znači, stara pesma.

— Da, s tom razlikom što je sada Virgil potpuno sam protiv Ajkove bande. Građani neće ni da mrdnu prstom i Ajk teroriše sa svojom bandom ceo kraj.

Dvojici slavnih ljudi prišao je novinar.

— Možda bi trebalo da potražite Virgila, a onda zajedno sa njim uhvatite prvu poštansku kočiju za Kanzas.

Holidej se nasmeja:

— Možda ste u pravu.

Izenada se pored Vajat Erpa stvorila jedna žena. Bila je to nje-gova snaha, Virgilova žena. Vajat se okrete prema njoj i skide še-šir.

— Bio sam u međuvremenu u Bizbiju — izvlačio se Erp.

— Jesi li sreo Virgila?

— Ne, odjahao je prema granici.

— Pošao je za Ajkom, znači? — ženi su podrhtavale usne.

— Ne znam tačno, Dora.

— Ali zato ja znam.

Zatim odmeri strogo kockara:

— I on je znaci stigao u Tomb-ston.

— Da, srećom. U protivnom bi imala puno nevolja oko moje sa-hrane.

— Znači vas dvojica ste bili ume-šani u ovo puškaranje malo pre. To sam mogla i da pomislim. Tamo gde si ti, obavezno se puca. A gde se ovaj čovek pojavi ima mrtvih.

Kockar, koji je sve vreme razgo-varao sa starim novinarom, okrete glavu. Skinuo je šešir i naklonio se. Besumnje je čuo šta je žena rekla.

— Dobro veče, gospođo Erp.

— Doktor Holidej; I vi ste stigli ovamo sa njim?

— Sumnjičite svog zeta bez os-nove. Osim toga, ja sam pre pola sata stigao i to sam.

— Tačno na pucnjavu.

— To ste vi rekli, mađam — uz-vrati kockar mirno.

Dora Vajat se okrete, pođe neko-liko koraka, pa zastade.

— Gde si odseo, Vajat?

— Prenocio sam u San Hoze pan-sionu.

— To sam već čula. Zašto nisi došao kod svoje porodice?

— Nisam bio siguran da bi ti to odgovaralo, Dora.

— Ne — iznenada uzviknu žena ogorčeno. — Ne bi mi bilo pravo. Mrzim te, tebe i sve ostale. Vi ste Virgila doveli dotle da sada još jedino živi za zvezdu, za ludi zakon koji mu ne pomaže niti je uz njega kada se nađe u opasnosti. A kad god se za taj zakon zalaže, u opa-snosti je.

— To mu je poziv — reče Erp mirno.

— Poziv? Divan poziv za čoveka koji ima ženu i decu. Ti i Dok, vi nemate dece. Policijska zvezda je za vas, ali ne i za Virgila. Osim toga, on ovde nema nikakvih šansi. To je svakom živom jasno, izuzev njemu samom Klantonovi će ga jednog dana ustreliti, znam pouz-dano.

Zagnjurila je lice u šake i zaje-cala. Celo telo joj je drhtalo.

Kockar se okreće i pođe prema Kristal salunu. Vajat vrati šešir na glavu. Već je sve ovo više puta doživio od žene svog brata.

— Žao mi je, Dora, ali sada moram da idem.

— Da, sigurno, moraš da ideš. Nigde ne možeš da se skrasiš. Mi ožda je to bila sreća za tvoju ženu što je tako mlada umrla.

— Laku noć — reče Vajat stežući zube posle ove uvrede.

Žena ga dočepa za mišicu.

— Vajat? — upitala je glasom slomljenim od bola. — Šta je sa Virgilom?

— Rekao sam ti da ne znam — uzvratila maršal gotovo grubo.

— Ako on nastrada, neću moći više da živim sa decom u ovom gradu.

— Ja ću se brinuti za njega — zaključila maršal i uputi se za Holidejem u Kristal salon.

*
* *

Iako je veliki salon bio pun gostiju, za velikim, okruglim, kockarskim stolom sedeo je Dok Holidej potpuno sam. Kraj njega je već stajala poluispijena čaša viskija. Vajat zastade kraj stola.

— Hoćete li se dugo zadržati ovde?

— To zavisi.

— Od čega zavisi?

Kockar ga pogleda značajno.

— Od onoga šta ćete vi učiniti.

Stolu je prišao i novinar Džon Klam.

— Kako stoji stvar, mister Holidej? Možemo li da odigramo koju partijicu?

Kockar klimnu glavom u znak odobravanja. Vajat je neko vreme posmatrao igru, a onda napusti salon, ode po svog konja i napusti grad u pravcu zapada.

*
* *

Bila je ponoć kada se maršal ponovo vratio u Tombston. Koso, preko puta OK koralala nalazila se kancelarija mesnih novina. Vajat je još video svetlost iza zaveses. Znači Klam je završio partiju sa Holidejem i sada radi. Poznavao je Klama još od ranije, kada je dolazio u Tombston. Stari novinar je bio izuzetno vredan čovek, koji je gotovo redovno radio do duboko u noć. Već je promakao pored kancelarije kada mu se učinilo da čuje neki čudan šum. Odmah je kliznuo iz sedla, poveo konja do prozora i provirio unutra. Levo iza pisačkog stola stajao je Džon Klam. Seda kosa mu je bila razbarušena, a košulja razdriljena. Pred njim su stajala dva čoveka: Sirli Bil i Tom Mek Loveri.

Maršal je mogao da razazna Mek Loverijev glas:

— Ako i jednu reč o sinoćnjem slučaju budete napisali, Klam, sasueću vam sve zube u grlo.

— Na tu pretnju mogu samo da se nasmejem — odvratio novinar hladno. — Odmah da ste napustili moju kancelariju.

— A ono što si malo pre rekao Vajat Erpu, to ćeš uskoro iskijati.

— Još jedna pretnja.

— Da! — grmeo je Tom Mek Loveri. — Neće ostati na pretnji, koliko da znaš, Klam. Nećemo da do-

zvolimo da nas jedna novinarska uštva svojim zanatom vređa u ponižava.

— Zanat? To je baš lepa reč. Tom! Možda ćete mi jednog dana reći kakvim se zanatom vi bavite.

— To ćete blagovremeno saznati, možda i ranije nego što bi vam odgovaralo.

— Još jedna pretnja.

Brosius, koji je do tog trenutka ćutao, odgurnu svog prijatelja u stranu i promrsi:

— Šta se toliko s njim zadržavaš, Tom? To je momak koji pripada osobama koje ne znaju šta su to batine.

— U zabludi ste, Brosius — uzvрати neustrašivi novinar.

Na to bandit zamahnu levicom i udari šakom kao sečivom starog Klama za vrat. Klam je sedeo na podu i, hvatajući vazduh, rekao:

— To je, kukavice, trebalo da pokušaš sa Vajat Erpom. No u tom slučaju ne bi imao ni jednu čitavu kost.

Pri pominjanju Erpovog imena, iz banditovog lica nestade sva krv. Bio je zelen od gneva. Kleknuo je na jedno kolenc, nagnuo se nad novinara i procepio kroz zube:

— Šta si to rekao, Klam? Jesi li izgovorio ime tog poganog policajca iz Dodž Sitija? Momka koji je dva puta u dvoboju sa mnom imao više sreće nego pameti. Znaš li šta ću učiniti sa velikim Vajat Erpom? Razbiću mu njušku ovom svojom nepovređenom levicom, samo ako mi opet priđe blizu.

Neko zakuca na vrata. Sirli Bil se uspravi naglo, a Tom Mek Loveri se okrete prema vratima. Kraj ormara, nedaleko od vrata, stajao je čovek iz Misurija. Niko ne reče

ni reč. Prilazio je lagano Brosiusu, govoreći gotovo blago:

— Dovoljno sam blizu. Počni.

Tom Mek Loveri se prvi pribrao. Ne obazirući se, Vajat primeti da banditova ruka klizi prema revolveru. Za delić sekunde pre nego što je Brosius zamahnuo rukom, u kojoj je bio nož, a Tom Mek Loveri uperio kolt, Vajat je zamahnuo dva puta svojim revolverom pogodivši prvo jednog, pa zatim drugog bandita po glavi. U velikoj brzini Erp je lupio Mek Loverija po slepoočnici, a Sirli Bila po nosu. Novinar se, stenjući, uspravio i obrisao lice. Namršteno je posmatrao onesvešćenog Mek Loverija.

— Da nije možda mrtav? — upitao je?

— Mrtav? Takvog pacova ne možete udesiti jednim udarcem, mister Klam.

Vajat dogradi sa pisaćeg stola bokal sa vodom i sasu banditu vodu u lice. Mek Loveri odmah dođe svesti i podiže ruku.

— Prokletstvo, šta se dogodilo? Gle, maršal!

Erp ih prostreli pogledom i uzviknu:

— Gubite se!

Kao pretučeni psi, razbojnici napustiše kancelariju.

Kada su se vrata za njima zatvorila, Džon Klam se ustumarao oko svog pisaćeg stola i trljajući vrat rekao:

— Moram da se ispravim. Nije samo Dok Holidej taj koji ima izuzetan talenat da stiže u pravi čas.

Maršal priđe vratima i stavi cigaru među zube. Kada je planulo palidrvce, doviknuo je novinaru.

— Pažnja, brzo u zaklon!

Istog časa se Vajat bacio na pod, a samo trenutak kasnije prozvižda metak kroz prozor. Klam se baci iza jedne štamparske mašine. Metak je preleteo preko pisaćeg stola i zario se u zid. Vajat podskoči i širom otvori vrata.

— Nebesa — vikao je novinar — ustreli će vas kao bizona, tu, na vratima!

Međutim, otvaranje vrata bio je samo trik Vajat Erpa. Naglo je otvorio vrata i odmah se sklonio levo i priljubio uz zid, tako da je preko ramena mogao da gleda kroz prozor na ulicu. Nije se prevario u računu. Napolju odjeknuše dva pucnja jedan za drugim. Odmah zatim maršal proturi revolver kroz, srećom odškrinut, prozor i povuče dva puta obarač.

Krik bola bio je odgovor;

— Pakao, jednog ste pogodili — povika Klam, uspravljajući se i hitajući ka vratima.

— Ostanite u zaklonu! — doviknu mu maršal.

Ali, prekasno. Teško ranjen bandit Brosius, podigao je revolver. Iako je znao da će vatra iz cevi odati njegov položaj, u slepom besu povukao je obarač nekoliko puta. Meci su kao pomahnitali zviždali kroz kancelariju. Jedan od njih, s treskom lupi o metalni deo štamparske prese, odbi se o nju i nastavi put koso. Džon Klam klonu bezglasno, četiri jarde od vrata. Vajat samo za trenutak baci pogled prema nepomičnom novinaru, pa nastavi da motri prema ulici. Na sredini glavne ulice, u senci gradske većnice, klečao je čovek. Bio je to Sirli Bil. Podbočio se levom rukom na tle i pokušavao desnicom

da još jednom uperi oružje. Maršal je klizio pogledom po tremovima kuća na suprotnoj strani ulice. Gde li je Tom Mek Loveri? Sirli Bil je očajničkim naporom pokušavao da još jednom puca. Bio je to krvožedni bandit, koji je hteo čak i da umre, pucajući.

— Brosius! — doviknu mu maršal. — Vрати tu pucaljku u opasač i gubi se, inače ti put u pakao ne gine.

Lupež je zabacio glavu.

— Izlazi napolje! Prorešetaću te kao sito!

Bila je ludost prihvatiti izazov tako teško ranjenog bandita. Osim toga, postojala je opasnost da ga drugi bandit, tu negde pritajen, ubije. Gde li je Tom Mek Loveri? Vajat je netremice motrio ulicu. Novinar je ležao bez svesti. Maršal ga sada sa svog mesta više nije mogao videti. Bio je krajnje oprezan, jer je svakog časa mlađi Mek Loveri mogao da napadne.

Da. Preko se na tremu jedva vidljivo pomače senka. Ustvari, jedva se nazirala. Iznenada se i druga senka odlepi od zida kuće i krete za prvom. Ono što se u sledećem trenutku dogodilo, oduzelo je čak i oštrom čoveku, kakav je bio Vajat Erp, dah. Nije se čuo nikakav šum, škripa, ništa, a prva senka se kao tamni kamen otkotrlja na ulicu i tu ostade. Posle toga se druga senka, bešumna kao Indijanac udalji i nađe iza Brosiusa. Ulicom se zaori oštar glas.

— Daj mi svoj revolver, Sirli Bil.

Kao da je protekla čitava večnost nad ulicom Frimont, utonulom u mrak, pre nego što se bandit upola povratio od straha, okrenuo glavu i promrsio:

— Dok Holidej.

Kockar se izvukao iz senke. Blistavo bela košulja sa sasvim dobro nazirala. Ispružio je levu ruku.

— Tvoj revolver — Ponovio je.

Bandit nije znao šta da odgovori.

— Za...zašto? — upitao je glasom koji je drhtao od nemoćnog gneva.

— Zbog toga što skupljam takve stvarčice — odvrati Holidej hladno.

Brosius se naglo uspravi.

— A ja skupljam mrtvace — rekao je i ustremio se na Holideja koji ne uzmače ni za inč. Samo su mu oči opasno svetlucale.

— Šteta da nemamo isti hobi.

Onda jednim munjevitim potezom tresnu drškom od revolvra lupeža po glavi. Sirli Bil Brosius bio je izbačen iz igre. Holidej se uputio prema štampariji. Maršal je već stajao na tremu.

— Da li se nešto desilo Klamu? — upitao je kockar.

— Da. Mislim da ga je jedan metak, koji se odbio o presu, pogodio. Možda biste mogli malo da ga pogledate, Dok.

Holidej kleče kraj nepomičnog novinara, dok je Vajat držao lampu nad njim. Posle izvesnog vremena, pogledao je maršala, odmahujući glavom.

— Ne mogu ništa da otkrijem.

— Možda je dobio srčani udar?

— Nije isključeno.

— Da nije suviše rano za to, Dok?

— Ne, to se može i sa trideset godina dogoditi. Međutim, ja ne verujem da je srčani udar u pitanju. Pomozite mi da ga položim na sto.

Ne obraćajući više pažnju na dva bandita, koji su ostali da leže na ulici, pregledao je Holidej novinara,

koji još uvek nije davao znake života. Otvorio mu je kaput i raspkopčao košulju, osluškujući.

— Nebesa, srce mu kuca.

Iz džepa kaputa starog novinara kliznu na sto metalna kutija. Vajat prikova pogled na nju.

— Hej, Dok, pogledajte malo ovu stvarčicu.

Nekadašnji zubni lekar iz Bostona uze kutiju u ruke i bolje je osmotri. Na poklopcu se nalazila rupa u koju je skoro ceo prst mogao da stane. Kada je otvorio, izvukao je iz nje komad izobličenog olova. Zadnja strana kutije bila je neoštećena. Ubrzo je stari Klam otvorio oči. Očigledno, još uvek je bio ošamućen.

— Hej, Dok, šta se dogodilo? Zar nismo igrali poker?

Onda je okrenuo glavu i spazio maršala. Sećanje mu se naglo vratilo.

— Mister Erp, kakav je ishod? Mislim na puškanje. — Lice mu iznenada poblede. — Da nisam možda ja...

Čovek iz Misurija odmahnu glavom. Smešeci se, pruži mu komad olova.

— Bez brige, mister Klam. Kao što vidite, Dok već ima metak. Nije morao da ga iseca iz vaše kože. Ležao je brižljivo smešten u kutiji za naočare.

*
* *

Sirli Bil se prvi povratio. Ustao je i teturajući dovukao do svog prijatelja.

— Hajde Tom! Moramo što pre odavde!

Tom Mek Loveri je čučao i odmahivao glavom:

— Nebesa, mene je neko pogodio teškim čekićem po glavi.

— Čekićem? — Sirli Bil se resko nasmeja. — Bio je to Dok Holidej. Kreni, moramo odavde, rekao sam. Pojma nemam gde su ta prokleta dva momka.

Iako su bili potpuno ošamućeni, zajedno su oteturali do saluna. Usput su žestoko psovali. Bil je stalno pretio, povodeći se kao pijan.

— Ja ću ih likvidirati. Obojicu!

I poslednji gost je napustio salon. Vlasnik Džim Vizina se upravo spremao da napusti lokal. Kada je video Sirlijevo lice, umazano krvlju, ustuknu uplašeno.

— Jesi li to naleteo na Vajata?

— Zaveži, prokleti mućkarošu! Donesi rakiju, ali dobru flašu. u protivnom ćeš za jedan minut izgledati gore od mene.

Bez naročite žurbe Vizina zađe iza šanka i doturi dvojici bandita blašu rakije. Znao je da u narednim časovima krevet neće uspeti da vidi.

Nije mu, međutim, bilo dosadno. Sa nesumnjivim zadovoljstvom je slušao šta su Sirli Bil i Tom Mek Loveri isplanirali da bi definitivno dotukli Vajat Erpa.

*
* *

Te noći je još nekoliko ljudi kovalo planove kako da uvuku u klopku ozloglašnog čuvara zakona iz Dodž Sitija i njegovog prijatelja Dok Holideja.

U maloj sporednoj prostoriji Sil-

ver saluna sedela su dva čoveka i već satima ispijali čašu za čašom.

Bili su to Frenk Mek Loveri i nekadašnji vozač poštanske kočije Poni Dil. Dil je bio čovek tridesetih godina, ozlojeđen na pomoćnika maršala u Tombstonu, Virgila Erpa, okrivljujući ga da je zbog njega izgubio posao vozača kočije. Virgil, doduše, nije mogao da dokaže da je vozač paktirao sa razbojnicima, koji su pljačkali kočije, ali je zato uverio njegove poslodavce da je takav alkoholičar, kakav je Dil, krajnje neprikladna ličnost kojoj može da se poveri prtljag i pošta. A da se i ne pominju životi putnika. Gubitak službe teško je pogodio Poni Dila. Za sve je krivio Virgila Erpa i danima i budan sanjao o tome kako da mu se osveti. Istina za volju, nije imao nikada nikakvih sukoba sa Virgilovim bratom Vajatom, ali pošto mu je Frenk Mek Loveri sada govorio da čovek iz Misurija mora da bude likvidiran, pripitog Dila je ta ideja fascinirala. Vlasnik malog saluna u početku nije čou o čemu dva lupeža razgovaraju. Međutim, postepeno su mu do ušiju dopirali odlomci priče, pa je uspeo da ih poveže u celinu.

Okland, vlasnik saluna, bio je čovek pedesetih godina. Bilo mu je teško da se snađe ovde u gradu, kada je došao sa severa, iz Oregona. Imao je vrlo malo novca i otvorio salon — prekrupan naziv za tako malu krčmu. Pre dve godine napustila ga je žena, jer više nije mogla da izdrži bedan život u prljavoj krčmi. Od tada je živio sam. Dva lupeža, koji su sada kovali mračne planove, zalazili su kod

njega uglavnom kada su ostali lokali u gradu bili zatvoreni. Noćas su smislili da Vajat Erpa i Doka Holideja dinamitom dignu u vazduh. Hteli su da podmetnu eksploziv između njihovih soba.

Teško bi se moglo reći da je privrženost zakonu pokrenula Oklanda. Pre bi se reklo da je hteo da upozori maršala zbog toga što su ga gotovo svi stanovnici Tombstona cenili. Konačno, možda je to bila briga za sopstvenu skromnu kućicu, koju je posle dugogodišnjeg mukotrpnog grada uspeo da sagradi i to uz sam hotel u kome su Holidej i Erp odseli. Moraće da opomene maršala. Možda će mu to poći za rukom, a da ga niko ne primeti? Kroz sporedan ulaz pohitao je u dvorište, otvorio kapiju i zakoračio na ulicu, kada je zastao kao ukopan. Kraj kapije stajao je čovek: Okland ga je uprkos mraku prepoznao. Bio je to Bili Klanton, Ajkov najmlađi brat. Iako još ništa nije bio preduzeo protiv bande, smrtno se uplašio kada je video mladića.

— Bil — promucalo je, šta tražiš ovde?

Mladić ga je netremice posmatrao.

— A kuda ste se vi uputili, mister Okland?

— To je moja stvar — breću se kafedžija.

— U zabludi ste, mister Okland. Ne morate mi reći. Znam tačno. Hteli ste preko u hotel.

Vlasnik krčme se odao time što se užasno trgao.

— Bili, oni su hteli da podignu hotel u vazduh. To je čista ludost. Ja sam godinama mukotrpno ra-

dio da izgradim kućicu do hotela. Više mi nije trideset, ni četrdeset, idem prema šezdesetim.

— Vratite se natrag, mister Okland — rekao mu je mladić poluglasno.

Krčmar je drhtao celim telom.

— Momče, tebi je sedamnaest, najviše osamnaest godina. Mogao bih da ti budem deda. Ti si sasvim sigurno krenuo rđavim putem. Iako je tvoj brat Ajk sada veliki čovek, on to neće ostati. Ja dolazim iz velike zemlje, iz Oregona, gde je trava bujna i sočna, pašnjaci prostrani, a rančeri imaju na hiljade goveda. Čak i tamo sam imao prilike da vidim ljude koji su hteli više od onoga što su imali. Bili su to rančeri koji nisu birali sredstva da povećaju svoje rančeve i svoj posed i konačno se više ni po čemu nisu razlikovali od bandita.

— Da ne ciljate tom pričom na Ajka, mister Okland?

— Pusti da kažem do kraja, momče — reče stari krčmar i spusti svoju drhtavu ruku mladiću na rame. — Ja znam da ti veoma ceniš i diviš se svom bratu, Bil. Znam isto tako da Ajk poseduje sve odlične osobine jednog odličnog rančera, ali je krenuo rđavim putem, Bil.

Mladić odgurnu Oklandovu ruku kao da je kužna.

— A vi ste prijatelj Vajat Erpa? Okland odmahnu glavom.

— Ne, Bil. Bio bih razmetljivac da tako nešto tvrdim. Ali, nešto ću ti reći: Vajat Erp je u pravu i ti to znaš isto tako dobro kao i ja.

U mladićevoj ruci se stvorio revolver. Krčmar je gledao u revolversku cev, žmirkajući.

— U redu, ustreli me. Povuci obarač, možda će te tvoj veliki brat zbog tog herojskog dela najzad primiti u bandu.

Krčmar je pogodio mladića u bolnu tačku. Ajk Klanton doista malog brata nije hteo da primi, govoreći da mu deca u bandi nisu potrebna.

Iznenada se otvoriše dvorišna vrata. Bili ugleda na njima čoveka i skrete cev revolvera prema njemu.

— Samo pucaj, Bil — zaori se glas Vajat Erpa. — Možda ti je lakše da pucaš na mene, umesto na Oklanda.

Mladićeva ruka je jedva primetno podrhtavala. Maršal mu priđe odlučnim korakom.

— Nije morao da dolazi kod mene u hotel, Bil. Ja sam njegova dva gosta i onako držao na oku. Zašto nisi pucao. Bili Klanton? Pa ti si svim silama hteo da postaneš bandit i razbojnik, kao što je tvoj brat. Možda čak ne bi uopšte rđavo zvučalo: Bili Klanton ustrelio Vajat Erpa. Možda bi čak i imponovao svom bratu Ajku.

Mladić obori glavu. U glavi mu je dobovalo: bandit, bandit. Da li je Ajk bandit? A, on zar je hteo da postane bandit? Do ovog trenutka se tim mislima doista nije bavio. Sa ocem na ranču se nije moglo govoriti, bio je suviše mrzovoljan i naprasit starac. A, što se pak majke tiče, na zapuštenom ranču imala je više posla nego što je mogla da postigne.

— Idi kući, Bili ! reče maršal.

Na to mladić zabaci glavu.

— Kući, kuda kući?

— Na vaš ranč, Bil.

Mladić se suvo nasmeja.

— Šta ću tamo? Tamo me niko ne uzima ozbiljno. Ne, ja sam dojahao u grad i tu ću ostati.

— Suviše si mlad, Bil. A pre svega za put kojim je tvoj brat krenuo.

— Nisam suviše mlad — uzviknu mladić tako glasno da su Vajat i krčmar već strahovali da će ga dva lupeža u lokalu čuti.

— Ja ću Ajku dokazati da umem da se borim i umrem ako treba, mister Erp. Doživete to. Dokaću mu. I ja sam Klanton kao što su on i Fin.

Izrekavši to, mladić ode niz ulicu.

U to se na lokalu otvoriše vrata. Frenk Mek Loveri je stajao na njima.

— Okland, šta se desilo? Sa kim se to naokolo dovikuješ? Sada nam buka ni malo nije potrebna.

— Naprotiv — upade mu Vajat u reč. Bandit ga do tog trenutka nije primetio. — Potrebna vam je grobna tišina, a pre svega veća količina dinamita.

Frenk je stajao kao okamenjen. Poni Dil je prišao vratima i stao uz svog prijatelja.

— Hej, šta se ovde dešava?

Frenk zaškrguta zubima.

— Možemo da uštedimo put do hotela, Poni. On stoji ovde.

— Ko?

— Vajat Erp.

Izgovorivši ime ovog omraženog maršala, Frenk Mek Loveri se stišti niz stepenice. Dokazao je da nipošto nije suviše pijan i da je jedan od najopasnijih Klantonovih ljudi. Vajat se samo malo izmače, tako da je bandit proleteo pored njega. U letu ga je zakačila po po-

tiljku maršalova pesnica. Bandit se ječeći sruči na tle. Poni Dil je, uplašeno žmirkajući, gledao u veliki revolver. Nije rekao ni reč.

— Mister Okland — obratio se Erp krčmaru. — Recite, molim vas, ovim džentlmenima da ni ja, ni Dok Holidej nećemo stanovati u susedom hotelu.

Rekavši to, udaljio se u noć.

*
* *

Sledećeg jutra izgledalo je da su braća Mek Loveri išezli iz grada. I Poni Dil takođe. Ni od Sirli Bila nije bilo ni traga. Kako se ni do popodneva nisu nigde pojavili, ljudi odahnuše s olakšanjem. Iako se nisu mešali, niti reč izgovorili za vreme sukoba maršala sa Klantonovim momcima, ipak je sigurno polovina građana bila na strani čoveka iz Misurija. Činjenica da Klantonovih momaka nije bilo u gradu, donela je bolje raspoloženje. Vajat Erp i Dok Holidej su odseli kod Ovena O'Kifa, prijatelja Džona Klama, čija se kuća nalazila uz veliku konjušnicu u ulici Alen. Dok je Vajat Erp u kuhinji doručkovao, posetio ga je stari novinar. Maršal pozdravi svog prijatelja i sazna od njega ono što je od O'Kifa već čuo: ceo grad lupa glavu gde li su se to pritajili Klantonovi momci. Čoveka iz Misurija mučila je sve više jedna određena sumnja. Naime, pretpostavljao je da su momci odjahali u susret Ajku. Sigurno su znali kada dolazi. Nije taj lukavi Vođa bande bez razloga ostavio četvoricu svojih ljudi u gradu. Gde li je Virgil? Dugo bratovljevo odustvo počelo je već da ga brine.

Virgil je ostao van Tombstona najviše dva do tri dana. Da nevolja bude veća, u O'Kifovom dvorištu se iznenada stvorila Dora i upitala grubo:

— Je li Vajat ovde?

Stari se češao zbunjeno po glavi.

— Vajat? Kako to mislite, ma-dam?

O'Kif je, u stvari, pokušavao da dobije u vremenu, jer nije znao da li je poseta Virgilove žene maršalu možda neprijatna. Iz nezgodne situacije spasao ga je sam Vajat pojavivši se na vratima.

— Mene tražiš, Dora?

Žena ga uplašeno odmeri i priđe bliže.

— Nisi ranjen?

Čovek iz Misurija samo odmahnu glavom.

— Ali, ljudi kažu da je noćas bilo pucnjave u ulici Frimont.

— Tačno.

— Nisi bio umešan u to?

— Na žalost, da.

Lice žene postade tvrdo i odbojno.

— To sam mogla i pretpostaviti.

— Zbog čega si došla ovamo? — upita je maršal.

— Zbog Virgila. Zar nisi uvek govorio da ćeš o njemu brinuti i pomagati mu?

Žena uopšte nije primetila da ga je u jednom dahu i vređala i molila za pomoć.

— Da. Rekao sam ti to. I svakako ću to i činiti. Smatram bescilnim da ti objašnjavam da je to bio jedan od podmuklih trikova Ajka Klantona da Virgila odmamim iz grada. Ja, naime, sumnjam da momak ovde nešto smeri.

— Ovde? Besmislica. On uopšte nije ovde.

— Pa šta? Nije glup da se pojavljuje ovde. Drugi za njega treba da vade kestenje iz vatre.

— I šta to ovde treba da se dogodi?

— Njegova banda je trebalo da ovde preuzme vlast u svoje ruke. Virgil je trebalo da bude smenjen. Ne znam kako su to lupeži smislili da sprovedu, ali da su planirali, u to sam uveren. I ne samo Virgil, i Džon Klam je trebalo da bude uklonjen. Dalje su planirali da Li Džekinsa izbace iz gradskog saveta, a Kida Farlanda primoraju na ostavku u Vest Fargo kompaniji.

— Ali, to su sve Virgilovi prijatelji.

— Baš zato.

— Uopšte te ne razumem.

— Nisam pohvatao baš sve konce, ali postepeno otkrivam igru.

— I odakle ti to sve znaš?

— Vrlo jednostavno, jer sam ovde. Kad popiju neku, banditi su govornjivi.

— A Dok Holidej sedi u krčmama i prisluškuje.

— Teško da bi mogla imati nešto protiv toga, Dora — reče čovek iz Misurija, osmehujući se.

Zena je, međutim, bila kivna. Mrzela je čoveka kome se njen muž tako divio. U Vajatu je videla neprijatelja porodičnog mira i svoje životne sreće.

— Zbog čega si došao ovamo? Zašto, slučajno, sada, u ovom trenutku, kada Virgil tobože treba da bude smenjen?

— Oni neće samo da ga smene, Dora.

— A šta hoće?

— Još si htela da saznaš zbog

čega sam došao ovamo — izbegavao je Erp da odgovori na poslednje pitanje. — E, pa reći ću ti, dobio sam pismo.

— Od Virga? — upitala je uzrujano. — Znači, pisao ti je, iako sam mu izričito zabranila da te zove. Bruka se tražeći pomoć. Ti ostaješ čuveni i veliki, a on je osramoćen.

— Pa to je koješta! Virg odlično ovde već godinama, obavlja svoj posao. A kad dođe do velike gužve, sasvim je na mestu da traži pomoć i pojačanje. Srećan sam čak što sam imao vremena da dođem.

Zena je nekoliko trenutaka ćutala, a onda odmahнула rukom.

— Sva ta priča je plod tvoje mašte, Vajat. Ja sam čula da su braća Mek Loveri prilično daleko od grada. Pokušali su da isteraju jednog trgovca iz ovog kraja, kako bi sami trgovali u Tombstonu. To se baš ne slaže sa tvojim pričama o Ajkovim planovima.

Zaori se smeh. Dok Holidej priđe i stade uz Vajat Erpa.

— 'Bro jutro, mađam, baš je zgodno od vas što prvo saslušate sve priče koje braća Mek Loveri šire o svom razbojničkom napadu, pa tek onda dođete kod svog devera.

— Ah, i vi ste ovde! — procedi zena besno.

Vajat nabra obrve.

— Ne dopada mi se kako govoriš s njim, Dora. Još juče sam to hteo da ti kažem.

Zena nervozno zateže maramu oko ramena i prkosno isturi bradu.

— Tako, a zašto?

Vajat je bio crven od uzdržanog gneva. Jerva je procedio preko usana:

— Ako ni zbog čega drugog, onda bar zbog toga što je tvoje mužu do sada dva puta spasao život, ako to nisi znala.

— Znala sam, Vajat, znala sam. Ali isto tako znam da se ne bih ni zbog čega osećala Dokovim dužnikom, da Virg nije tako lud za zvezdom i da se tako, ludo, tvrdokorno ne bori da u ovaj prokleti kraj donese zakon.

Holidej pređe dvorište i odvede Vajatovog konja do pojila. Dora Erp je gledala za njim.

— Šteta je i za ovog čoveka ovde. On je nešto učio, nešto studirao, lekar je. A šta čini? Sedi po zadimljenim krčmama i igra poker i prisluškuje za račun Vajat Erpa šta govore Klantonovi momci.

A ti, ti jašeš stotine milja i ovde se pokazuješ u ovom prašnjavom gradu kao živa meta banditima. Zarađuješ li ti toliko novca da možeš toliko da putuješ? Ili možda zarađuješ tako malo pa se nadaš da ćeš ovde smoći koji dolar? Zašto uopšte dolaziš ovamo?

— Zato što je Virgil moj brat. I još nešto. Pismo koje sam dobio nije mi on pisao.

Rekavši to, maršal se okrete i pođe prema Holideju.

*
* *

Džon Klam pisao je maršalu u Dodž pismo. Kao čovek koji je najbolje želeo i mislio gradu u kome živi, odlučio se na ovaj korak. Osim toga, Vajat Erpa smatrao je jedinim čovekom sposobnim da izađe na kraj sa Klantonovom bandom.

*
* *

Tri sata kasnije jahao je maršal nekoliko milja severozapadno od grada, kroz predeo obrastao nižim kaktusima i žbunjem meskvite. Iznenada zaustavi konja. Njegove oštre oči otkrile su u daljini jednog jahača. Poterao je zatim konja brzo s puta i zašao iza gušće grupe kaktusa. Uskoro se čuo potmuo topot kopita. Jahač se približavao. Bio je to Bili Klanton. Maršal se nije prevario. Učinilo mu se još iz daleka da je prepoznao Bilijevog konja. Pustio je mladića da prođe pored njega na nekoliko jardi, a onda se i sam vratio na put.

— Helo, Bil!

Mladićeva reakcija bila je iznenađujuća, naglo je povukao uzde tako da se konj propeo i istog časa povukao revolver.

— Vajat Erp! Pakao, šta tražite vi ovde?

— Možda sam baš tebe tražio.

— A šta hoćete od mene?

— Rado bih malo razgovarao sa tobom.

— Razgovarali sa mnom? Ja ne znam o čemu bismo mi to mogli da razgovaramo.

Mladić vrati revolver natrag u opasač.

— O, ima mnogo stvari o kojima dva čoveka mogu da razgovaraju reče Vajat. A onda, pokazujući rukom prema grupi kaktusa, nastavi: — Zar ne bismo mogli tamo da sednemo za trenutak?

Bil je posmatrao sumnjičavo čoveka iz Misurija.

— Šta hoćete vi od mene?

— Sjaši, Bil.

Ovog puta maršal je to rekao pri-

lično grubo, sa prizvukom pretnje u glasu. Mladić kliznu iz sedla.

— Dakle, prepad?

Vajat je sišao s konja i oštro odmerio mladića.

— Zbog ovoga što si rekao, trebalo bi konačno da ti raspalim jedan šamar, momče. No, prepustiću ti tvom ocu. U svakom slučaju, mlad čovek koji nema drugih želja no da bude primljen u bandu svoga brata, ne bi trebalo tako da govori.

— Moja braća nisu banditi — uzvрати mladić tvrdoglavo.

— Tako? Kako onda nazivaš ljude koji napadaju poštanske kočije? Koji bez i malo griže savesti pljačkaju putnike, napadaju usamljene jahače, pa i čitave grupe, krađu stoku i bez prestanka se bave time da zbace pomoćnika maršala s vlasti.

— To sve nije tako, mister Erp. Ja sam baš o tome govorio sa Finom. On je rekao da ljudi hoće da nam otežaju život, oduzmu ranč i oteraju nas iz ovog kraja. Zbog toga Ajk i Fin moraju da se bore. Moraju da ostanu u sedlu da ne bi prošli kao ...

— Reci do kraja samo: kao Indijanci.

— Kako vam je to palo na pamet? Fin je upravo to i rekao. Prošli bismo kao Apaši, kojima je nekada pripadao ceo ovaj kraj, a sada su ili visoko u planinama, ili saterani u male rezervate.

Sa ovom tezom je veliki razbojnik Isak Klanton sakupio veliku grupu ljudi, spremnih da idu za njim u vatru i u vodu.

— Slušaj me, Bil. Ti ćeš ići svojim putem, kao što uostalom čini svaki mlad čovek. Samo ako kasnije budeš utvrdio da si krenuo pogrešnim putem, ne smeš nikome

zbog toga prebacivati. Već sada, na primer, mnogi te smatraju glupakom.

— Ko to? — upita mladić prkosno.

— Oni koji su te poslali u grad kao uhodu. Mislili na Frenk Mek Loverija i Sirli Bila.

Mladić samo obori glavu. Maršal je dobio odgovor na pitanje koje ga je mučilo. Znači, Frenk Mek Loveri, Sirli Bil i ostali, boravili su na ranču Klantonovih, pošto su poraženi napustili grad.

Vajat se ponovo vinu u sedlo;

— Zar je razgovor završen, mister Erp?

— Možda bih još rado malo s tobom porazgovarao dečko, ali mi se čini da ti to ne odgovara naročito.

— Pa, u pravu ste — odvrati Bil.

*
* *

Virgil Erp doista nije imao sreće. U toku noći konj mu se sapleo i povredio levu nogu, pa je Virgil bio prinuđen da sjaši i vodi životinju. Možda ne bi čuo topot kopita jahača iza sebe da je i sam bio u sedlu. Ovako, kad je kleknuo i svom ridanu pregledao povređenu nogu, čuo je topot iza sebe. Sve jasnije i jasnije. Bila su to tri jahača. Jahali su ne baš direktno prema njemu. Virgil je uskoro mogao da ih razazna. I da nisu razgovarali, poznao bi ih. Bili su to Frenk Stilvel, Džoni Ringo i Tim Everet. Virgil je uspeo da čuje odlomke razgovora. Ono što je čuo, bilo je dovoljno da ga razbesni. Govorili su o krdu i o tome da će im najsigurniji biti put od jugozapada na ovamo.

Ajk Klanton je uspeo. Uprkos tome što tri bandita nisu likvidirala Virgila Erpa. Jednostavno, uspeli su da pomoćnika maršala zavedu na pogrešan trag. Ajk je pretpostavljao da Virgil neće daleko odjahati i da će se skloniti negde blizu puta. Tri jahača, to je donosilo mogućnost da se o nečemu bučno razgovara i da to neko čuje. S tim je Ajk računao i nije se prevario. Frenk Stilvel, Džoni Ringo i plavokosi razbojnik Tim Everet obavili su svoj zadatak. Nije im ni pao teško, jer granica nije bila daleko. Najvažnija prepreka za Ajka Klantona bila je uklonjena: otresli su se Virgila Erpa. Pomoćnik maršala vodio je konja prema zapađu. Životinja je gotovo sve vreme hramala. Tek u zoru se malo oporavila, tako da je mogao ponovo u sedlo. Krenuo je prema putu koji je vodio preko brežuljaka od Nogalesa do Tombstona. Samo tim putem može da ide Ajk. Ukoliko, naravno, ne tera kradenu stoku prema jugoistoku.

Možda Virgil ne bi baš tako lako prugutao mamac koji su mu razbojnici poturili, da nije bilo i drugih okolnosti koje su ukazivale da je baš tako kako su razbojnici u prolazu govorili. Naime, nigde istočno i južno od San Pedra po-

moćnik maršala nije uspeo da ot-krije krdo goveda. Nije ni čudo što nije obraćao pažnju na malu dolinu na jugozapadu, u kojoj su se već nalazila goveda, ukradena sa hacijende meksičkog bogataša Tomazeosa. Ta dolina se nalazila u neposrednoj blizini grada, pa Virgil uopšte nije došao na pomisao da bi Klantonovi razbojnici tu sakrili ukradenu stoku.

U Nogalesu je Virgil poznavao i šerifa i lekara. Bolovi u glavi su mu nešto popustili, ali je zato još uvek osećao posledice uboda nožem. Odlučio je da spoji praktično sa korisnim i potraži pomoć od lekara, kao i obaveštenje od mesnog šerifa. Dakle, Ajku Klantonu je uspelo da se reši Virgila Erpa.

Još u praskozorje je Fin stigao u San Pedro pa su dva brata krenula sa svojim momcima i velikim krdom od blizu hiljadu goveda na put. Oko šest sati, kada je sunce bacalo sa istoka svoje plameno crvene zrake, Klantonova banda je gonila krdo prema granici. Ajk je jahao napred, kako ne bi morao da guta prašinu koju su goveda uskovitlala na peskovitom tlu. Nije bilo peona, vakerosa, ni kauboja da im stanu na put. Ajk se, naime, pobrinuo unapred da bez smetnji pređe mali deo puta kroz Meksiko. Kada su prešli granicu, gonili su stoku duž reke Pedro, tako da im je Bizbi ostao na istoku. Veliko krdo

nije brzo odmicalo. Ali banditi, svi vešti kauboji, uspevali su da drže tempo. Vođa bande je namrštena lica jahao napred i stalno motrio prema severu. Ovog puta ću neometen stići u Tombston sa velikim krdom zdrave stoke. Niko ga neće zaustaviti. Postaće gospodar ne samo grada, nego i cele teritorije.

Bilo je žarko podne, kada su tri jahača ujahala u ulicu Alen. Dok Holidej, koji je sedeo pored prozora u „Kristal” salunu, odmah ih je prepoznao. Bili su to Frenk Stilvel, Džoni Ringo i Tim Everet — prethodnica Ajka Klantona. Tri bandita su se vešto otresla Virgila Erpa. Iako ga nisu videli, znali su da je progutao Ajkov mamac, jer bi se u protivnom već negde pojavio. Da pre njih nije stigao u grad u to su bili uvereni, jer su jahali veoma brzo i nigde u pesku nisu otkrili svež trag. Skrenuli su u Frimont ulicu. Ono što su sad namepravali da učine, bio je drugi deo njihovog zadatka. Preko puta Klammove štamparije, sjahali su s konja i prebacili uzde preko prečke. Džoni Ringo izvadi iz džepa veliki kamen i baci ga prema vratima štamparije. Staklo na vratima se razbi u paramparčad. Klam istog časa istrča. Ne zna se da li je Frenk Stilvel video starog novinara, tek ba-

cio je drugi kamen i dokrajčio okno, tako da su komadići stakla zasuli Klama. Stilvel mu doviknu:

— Kako ti se dopada?

— Bednici! — prosikta novinar, okrvavljen staklom.

Stilvel, koji mu je u međuvremenu prišao, udari ga tako žestoko, da stari Klam gotovo pade na vrata. Ringo je podigao sa ulice još jedan kamen i njime pogodio prozor štamparije.

Teror u Tombstonu je počeo.

Užasnutim stanovnicima zastao je dah. Na suprotnom uglu kraj San Hoze, pansiona, pojavio se čovek.

Bio je visok, vitak, odeven u crno.

— Ringo! — poziv odjeknu oštro kao pucanj ulicom.

Sva tri bandita se okrenuše, kao po komandi. Najzad Ringo procedi:

— Dok Holidej!

Frenk Stilvel se okamenio, a Tina Everet, koji je slavnog kockar znao samo po čuvenju, hteo je da se maši revolvera.

— Ne luduj! — brecnu se Ringo na svog kompanjona. Frenk Stilvel zabaci glavu.

— Šta hoćeš, Holidej?

— To sam upravo ja tebe hteo da pitam, Stilvel.

— Otkud ti baš sada da stigneš u Tombston?

— Kako to misliš baš sada — rekao je kockar ledeno.

Tek tada je Stilvel primetio da je učinio grešku, ali prekasno. Istovremeno mu je bubnjalo u glavi da mora izvršiti Ajkov zadatak. Drugog izlaza nije bilo, smatrao je. Mora da potegne revolver. Tako je i učinio, a Ringo odmah za njim. Pucnji odjeknuše ulicom. Uskoro je bila ispunjena oblačićima barutnog dima. Uskoro je sve ponovo bilo tiho. Bandit Tim Everet je ležao u prašini. Džoni Ringo klečao je na tri jarde od njega, pritiskujući ruku na grudi. Frenk Stilvel, koji se upravo podizao uz besan poklič, dobi milo za drago za malopredašnji udarac: Džon Klam ga je svom snagom odalamio letvom po glavi, a onda prihvatio revolver, koji je banditu padao iz ruke. Džon Klam podiže glavu i pogledom potraži kockara. Stajao je kao sablast na uglu kraj „San Hoze” pansiona. Stari novinar pokupi revolvere i ostale dvojice bandita, pa priđe kockaru.

— To se zove pomoć u poslednjem trenutku, doktore Holidej.

Kockar je pažljivo pregledao lice starog novinara i izvukao mu dva sitna komada stakla iz obraza.

— Znaite li Klam, šta ovo znači? Stari sleže ramenima.

— Onda ću vam ja reći — objašnjavao je Holidej. — Ovo je bila prethodnica.

— Vi mislite...

— Mislim da Ajk Klanton neće dozvoliti da dugo čekamo na njega.

*
* *

Uzbuđenje u gradu je bilo veliko kada se saznalo za gužvu u ulici Frimont. Ljudi su se povukli u kuće, tako da su ulice bile puste. Frenk Stilvel, Džoni Ringo i Tim Everet su odvedeni u zatvor. Verovatno bi Klantonovi prijatelji pomogli trojici bandita, da u gradu nije bio Dok Holidej.

Žega je bila nepodnošljiva. Iako je na ulicama vladala grobna tišina, osećala se užasna napetost u vazduhu. U „Oriental” salunu bilo je polumračno i prilično sveže. Inače uvek dremljivo lice kelnera Majka Džojisa bilo je sada crveno od uzbuđenja. Nagnuo se nad šank i zaverenički upitao jednog gosta:

— Hej, Bil, šta kažeš na sve to?

Najmlađi Klanton sedeo je za stolom zastrvenim zelenom čojom i tupo gledao u čašu rakije pred sobom.

— Ostavi me na miru!

— Pakao, Dok Holidej ih je sredio! Svu trojicu, Bil!

— Znam! — Ostavi me konačno na miru!

Glasan razgovor privukao je vlasnika saluna, Vizinu, u lokal.

— Helo, Bil!

— Helo! — odgovori mladić mrzovoljno.

— Prokleta je mirno napolju.

— Da.

— Dok Holidej je sada najmoćniji čovek u Tombstonu. Maršal, srećom, nije u gradu. Baš glupo što su Ringo i Stilvel tako natrčali. Naravno, nisu mogli da sanjaju da imamo posetu. Tja, u ovom trenutku baš ne stojimo slavno. Teško da će bilo ko potegnuti revolver na Doka.

Bilovo lice planu od gneva.

— Šta hoćete vi, mister Vizina? Da nećete možda da me isterate na ulicu sa koltom protiv Holideja? Da me ne smatrate sitim života? Idite vi napolje. Pokupite svoje prijatelje, Ajkove prijatelje. Izidite napolje sa revolverom. Baš bi hteo da vas vidim.

Mladić prсну u smeh.

— Ko govori o tome da treba da se suprotstaviš Holideju? Ni od koga u Tombstonu to ne bih mogao očekivati ni tražiti.

— Svakako, svakako, ja sam sa svim slučajno posmatrao borbu. Stajao sam kod OK korala. Bilo je pakleno. Nikad još u životu nisam video takvog strelca. Frenk, Džoni i Tim su padali kao muve. U celoj Arizoni nema mu premca.

Vizina je bio kivan što je na mladog Klantona zubni lekar iz Bostona ostavio takav utisak. Zato je odlučio da gađa u bolno mesto.

— Ti si posmatrao borbu kod OK korala.

Mladić je odmah shvatio. Ustao je i naglo prišao Vizini. Sva boja

iz lica mu je nestala. Vizina ustuknu. Sada ga je mladić neodoljivo podsećao na Ajka.

— Šta ste hteli da kažete, mister Vizina? Zašto se nisam uključio u borbu?

— Ne, Bili, ja...

— Da, da, to ste hteli da pitate. Rado ću vam odgovoriti. Stilvel, Ringo i Everet su se poneli kao banda pijanih lupeža. Stilvel je udario mister Klama, a kada se umešao kockar, bio je dovoljno praznoglav da potegne kolt. Osim toga, uopšte nisam mogao da se umešam. Njegovi pucnji su došli tako munjevito jedan za drugim, da bih sigurno stigao kasno i sada nosio četvrti metak iz Holidejevog revolvera u telu. Ja hoću da jašim sa Ajkom i borim se za našu zemlju. Ali, ja nisam bandit. Dok Holidej je pritekao u pomoć napadnutom starcu. Da sam ja pokušao njega da napadnem, bio bih sada bedni bandit, jadni lupež, kakvi su sada Stilvel i Ringo. Jednom sam bio dovoljno glup da potegnem revolver na čoveka kao što je Vajat Erp i gorko sam zažalio.

— Možda bi mogao da se zaposliš kod njega kao pomoćnik — procedi Vizina, zaboravljajući na strah.

Mladić steže pesnice, tako da mu je koža na zglobovima pobledela.

— Da niste Ajkov prijatelj, mister Vizina, sada bih vas pretukao. Neću da postanem poľicajac. Ja

sam Klanton i jahaću s mojom braćom.

Rekavši to, bacio je srebrnjak na sto i pošao prema vratima.

*
* *

U ogromnom oblaku prašine približavalo se krdo goveda Tombstonu. Za ovaj siromašni, suvi kraj, bilo je to džinovsko krdo. Ono čemu bi se teksaški rančer ili stočar iz Vajominga smejao, Ajka Klantona činilo je ponosnim — blizu hiljadu goveda. Jahao je ispred krda, uzdignute glave i pogleda prikovanog za niske kuće, koje su na severu izranjale iz peska.

— Tombston — promrsio je bandit sebi u bradu. Biće njegov, konačno. Banditovo lice postade mračno kada je video da je početak ulice Alen prazan. Odmah mu je palo u oči da nigde nije bilo žive duše. Stilvel, Ringo i Everet su verovatno sa svojim pripremama digli veliku prašinu. No, svejedno, konačno je ovde. Iza vođe bande jahalo je šest njegovih ljudi, a onda odmah za njima goveda, koja su kauboji, uz uzvike i pucanje bičeva, saterivali u ulicu. Kada je stigao do „Oriental” saluna, Ajk Klanton naglo povuče uzde. Konj zastade kao ukopan i šestorica njegovih pratilaca zaustaviše istovremeno konje.

Na južnom kraju Pete ulice pojavio se jahač na konju, pokrivenim

penom. Zaustavio je životinju na sredini ulice, kliznuo iz sedla i uperio dvocevku na vođu bande. Ajk Klanton je sedeo ukočeno u sedlu i gledao čoveka užarenim pogledom. Iza njega tiskala su se goveda. Potrajalo je nekoliko sekundi pre nego što je Klanton shvatio šta se dogodilo i ko stoji pred njim.

— Vajat Erp!

Odelo čoveka iz Misurija bilo je pokriveno debelim slojem prašine, a na licu mu se obrazovala debela kora od znoja i peska. Klanton ljutito isturi bradu i počeo divlje da viče.

— Frenk, Džoni, Tim, pucajte! Sklonite mi ovog vuka s puta.

Ništa se ne pomače, niko se ne pojavi. Ajk spusti glavu i obrati se maršalu:

— Šta hoćeš, Erp? Jesi li poludeo? Dolazim sa hiljadu goveda i devet ljudi.

— Okreći, Ajk! — odjeknu metalni, preteći Erpov glas.

— Da okrenem? Ti doista mora da si poludeo.

— Okrenućeš, Ajk, i to odmah!

— Ne bih ni mogao. Goveda... Šta ti uopšte pada na pamet? S puta, inače ću sam da očistim prolaz! Moji ljudi će te...

Čulo se „klik”. Vajat je otkočio pušku.

— Okreći, inače ćeš ti biti prvi koji će da leži licem u prašini.

Bandit je škrgutao zubima. Ako

je u ovom trenutku još razmišljao da li da nasrne na ovog čoveka, s teškom puškom u ruci ili ne, u sledećem više nije mogao.

Nije imao vremena. Preko, kraj šerifske kancelarije, pojavio se čovek koji je najstarijem Klantonu naterao hladan znoj na čelo.

— Dok Holidej!

Bandit koji je stajao uz samog Ajka Klantona, uzviknu:

— Pa, šta, to su samo dva momka, gazda! Sklonićemo ih s puta.

Kockar je u svakoj ruci držao po jedan revolver. Srebrom okovane drške blistale su na popodnevnom suncu. Ajk je to svakako primetio, a naročito to da je jedan od dva kolta uperen u njegove grudi.

„Kralj Arizone” je okrenuo glavu ustranu. Tek tada je na tremu „Kristal” saluna video svog brata Bila.

— Bili — uzviknuo je žustro. — Ti si ovde? Nisi mi poslao glasnika da su ovi ljudi u gradu?

Mladić je kopao čizmom po prašini i ništa nije odgovorio.

Ajk pokaza rukom preko ramena.

— Ja sam blizu hiljadu goveda, Bil.....

—ukrao — upade mu Vajat u reč.

— Šta hoćeš, Vajat? Ti ovde nemaš prava ništa da kažeš. Ja ću...

— Ti ćeš okrenuti. Sve dok se Virgil ne bude vratio, ja ću sedeti na njegovom mestu. Ti si se po-

brinuo da on sada ne bude ovde.

Ajk je za trenutak pomislio da ga ni Virgil ovde više ne bi mogao da zaustavi. Ali, ovaj pakleni Vajat i uz njega ledeni kockar sa dva revolvera!

Džon Klam stupi na ulicu kraj maršala.

— Čuli ste šta je maršal rekao, Ajk. To i svi mi želimo.

— Ko to želi? — vikao je bandit.

— Stanovnici Tombstona.

Razbojnik se resko nasmeja.

— To želi nekoliko izdajnika, koji su kupili dva revolveraša protiv nas.

Čovek iz Misurija krete napred.

— Sjaši, Ajk, ili okreći. Čekaću pet sekundi.

Pet sekundi je proteklo.

„Kralj Arizone” je, lica belog kao kreč, okrenuo konja, potegao kolt i ispalio nekoliko hitaca u nedužno, plavo nebo Arizone.

Veliki poduhvat je propao.

Klantonova banda terala je krdo goveda natrag u savanu. Prolaza nije bilo. Ajk nije smeo da rizikuje da jednostavno obiđe grad i nastavi put. Morao se pomiriti s tim da njegovi ljudi pod vođstvom Indijan Čarlija oteraju stoku natrag prema granici. Ajk Klanton je odjahao na istok. Njegov brat Fin ga je sledio.

San o velikoj moći Ajka Klantona bio je raspršen. No to je potrajalo samo nekoliko meseci...

*
* *

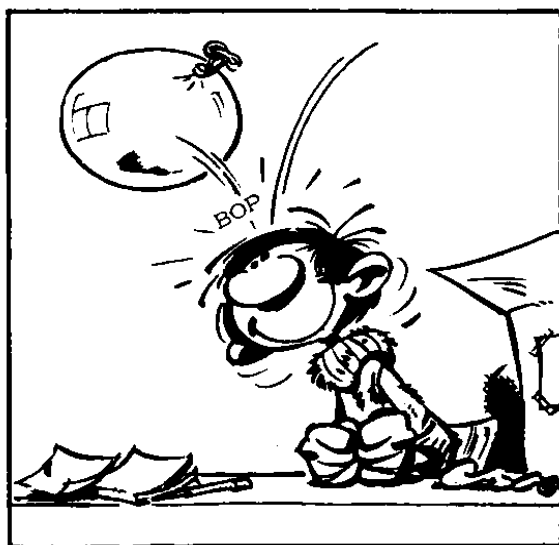
Vajāt pogleda oko sebe. Dok Holidej je upravo vraćao revolvere u opasač. Na ivici trema „Kristal” saluna još uvek je sedeo Bili Klanton i kopao vrhom čizme po pesku. Kada je podigao glavu, sreo je maršalov pogled. Naglo je ustao i oti-

šao niz ulicu. Možda bi razumniji otac uspeo da poštedi svog neodlučnog sina gorkog dana u OK koralu i spase krvavog kraja. No, stari na ranču bio je škrt na rečima i mrzovoljan. Nije mario za svoje sinove. Ajk ga je suviše uvredio i grubo odgurnuo. Sve se to osamnaestogodišnjem, najmlađem Klantonu, osvetilo.

KRAJ

ČETVRTKOM U PROJEKCIJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !
TREĆI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“
U AVGUSTU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE – 1 DINAR!

IZDAJE I STAMPA NIP FORUM, NOVI SAD, VOJVODE MISICA 1.
ODGOVORNI UREDNIK: TOMISLAV KETIG

JUL 1969.